

SHARING CITY

ESPOO

HELSINKI

VANTAA

Hyvää matkaa jakamistalouteen!

Tähän online-oppaaseen on koottu 2015-2016 Haaga-Helian ja Arcadan yhteistyönä toteutetun Sharing City -hankkeen tulokset. Hanketta on rahoittanut Kaupunkitutkimus ja metropolipolitiikka -tutkimusohjelma, joka on metropolialueen korkeakoulujen, kaupunkien sekä kahden ministeriön yhteistyöohjelma.

Sharing City -kehittämishankkeen tavoitteena oli ensinnäkin nostaa esille Sharing City -ajattelun keskeisiä elementtejä ja lisätä ymmärrystä siitä, mitä hyötyä jakamistalouteen panostamisesta voi olla kaupungeille ja millaisia toimia se kaupungilta edellyttää. Hankkeen aikana teimme Helsingin, Espoon ja Vantaan kanssa tiivistä yhteistyötä ja edistimme kaupunkien näkökulmasta tärkeiden jakamistalouden pilottien toteuttamista. Lisäksi katsoimme jakamistalouden ilmiötä myös kansainvälisesti.

Tässä jakamistalouden online-oppaassa on kuvattu niitä keskeisiä teemoja, jotka kaupunkien kanssa keskusteluissa nousivat esille erityisen vaikuttavina ja kaupunkien toimintaan liittyvinä. Näitä ovat liikkuminen, ruoka, tilat ja asuminen sekä palvelut ja tavarat. Jakamistalouden muutostahti on ollut erittäin nopeaa. Ilmiö laajeni kahden vuoden tarkasteluajanjakson aikana uusille alueille ja teeman alle syntyi uusia palveluja ja uutta liiketoimintaa.

Tämä online-käsikirja on kirjoitettu siten, että sitä on helppo selata näytöllä ja lukija voi siirtyä joustavasti sivulta toiselle. Sisällysluettelo toimii linkkinä oppaan eri osioihin. Oppaassa on paljon linkkejä myös eri maiden jakamistalous- ja Sharing City -sivustoille. Rakenteellisesti opas on suunniteltu siten, että se ohjaa kaupungeja alusta loppuun: mistä lähdetään liikkeelle ja millaisia vaiheita asioiden liikkeelle laittamiseksi tarvitaan. Ensimmäisessä luvussa tarkastellaan kaupunkien tarpeita ja haasteita ja toisessa luvussa katsotaan mitä muualla on tehty. Kolmas luku käsittelee sitä, miten kansalaiset, yritykset ja muut tahot kaupunkien lisäksi saatiin tässä hankkeessa mukaan ideoimaan Sharing Cityyn liittyviä teemoja ja nämä teemat avataan tarkemmin luvussa neljä. Luvussa viisi esitellään millaisia pilotteja hankkeessa on tehty ja lopuksi luvussa kuusi pohditaan ja analysoidaan hankkeessa ja piloteista saatuja oppeja ja hyötyjä.

Tämä opas on tehty kaupungeille ja muille toimijoille ideoiden lähteeksi ja matkaoppaaksi helpottamaan jakamistalouteen mukaan lähtemistä.

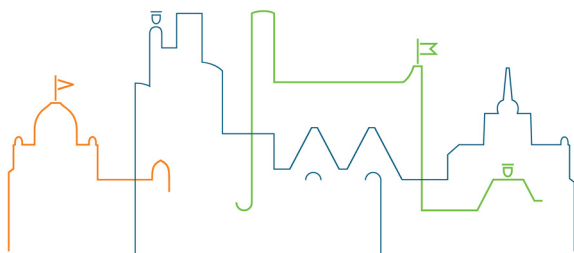
Rakenteellisesti opas on suunniteltu siten, että se ohjaa kaupungeja alusta loppuun: mistä lähdetään liikkeelle ja millaisia vaiheita asioiden liikkeelle laittamiseksi tarvitaan.

Merja Drake

Minna-Maari Harmaala

Tuija Toivola

KAUPUNKITUTKIMUS JA
METROPOLIPOLITIikka

Haaga-Helia

Helsinki 2016
ISBN 978-952-7225-98-1

Sisällysluettelo

1. Sharing City tarpeet ja haasteet

Jakamistalous tarjoaa uusia mahdollisuuksia kaupungeille selvitä isoista tulevaisuuden haasteista	6
Mitä on jakamistalous?	8
Jakaminen on uusi ostaminen	10
Jaettu ilo on kaksinkertainen ilo	12

2. Näin meillä ja muualla

Sharing City edelläkävijä kaupungit	14
Helsinki: Helsingin tarina	16
San Francisco: San Francisco panostaa innovatiivisuuteen, ympäristöön ja elämän laatuun	20
Soul: Soulin tarina	24
Berliini & Bremen: Saksan jakamistalous nojaa autoihin ja ruokaan	28
Bremenin malli	34

3. Kaikki mukaan!

Jakamistalouden edistämisessä on hyvä osallistaa laajasti kaupungin eri sidosryhmiä	36
Helsingin, Espoon ja Vantaan Workshopit	38
Jakamistalouden startupit pop-up messuilla Pasilassa	40

4. Mikä teema kiinnostaa?

Eri teemat karttoina	42
Ruoka & syöminen: Ruoka jakamistaloudessa	44
Ruokahävikki kuriin	47
Jakamistalouden ilmiöitä syömisen saralla	48
Liikenne & liikkuminen: Autoa ei tarvitse omistaa, kyyti tai fillari löytyy muutamalla klikkauksella	50
BlaBlaCar - luotettua kyytien jakamista	54
Asuminen & tilat: Tilat jakamistaloudessa	56
Koti vuokralle ja asunto avaimettomaksi	61
Avaimettomuutta kokeillaan	62
Palvelut & tavarat: Läheskään kaikkea ei tarvitse omistaa, osan voi huoletta lainata	64
Jakamistalous poikii uusia liiketoimintamalleja	68

5. Pilotilla kevyesti liikkeelle

Espoon, Helsingin ja Vantaan pilotit	70
Espoo: Lunchie	72
Helsinki: Varaamo	76
Vantaa: Aviapoliksen ruokakassipalvelu	80

6. Kokemukset ja havainnot

Espoo ja Vantaa	84
-----------------	----

Sharing City ohjauskeinoja kaupungeille & Powering On Demand Economy -oppaat	86
---	-----------

1.

Sharing City tarpeet ja haasteet

Jakamistalous tarjoaa uusia mahdollisuuksia kaupungeille selvitä isoista tulevaisuuden haasteista

Jakamistalouden mahdollisuuksia mietittiin Sharing City -projektissa kaupunkien kanssa yhdessä. Keskustelujen kautta nousi neljä teemaa, joiden vaikuttavuus kaupungeissa on suuri ja jotka ovat isoja kehittämiskohteita tulevana vuosina. Nämä teemat olivat: asuminen ja tilat, liikenne ja liikkuminen, ruoka ja syöminen sekä palvelut ja tavarat.

Haasteena kaupungeissa on vastuutahon löytäminen jakamistalouden palvelujen kehittämiseen. Digitaaliset palvelut, kaupunginosien kehittäminen, liikennesuunnittelu, kaupunkisuunnittelu, elinkeinoyksikkö, matkailu, kaupungin palvelutuotanto ovat kaikki olleet mukana kehittämistyössä.

Jakamistalouden tuottamia hyötyjä voidaan luokitella seuraavasti:

- **taloudelliset hyödyt** esim. vajaakäytössä olevien resurssien hyödyntäminen ja lähipalvelut.
- **ympäristöön liittyvät hyödyt** esim. autojen määrän vähentyminen ja kaupunkipyörät.
- **sosiaaliset hyödyt** esim. innovatiivisuuden ja yhteisöllisyyden lisääntyminen.

Jakamistalous on uusi käsite jonka merkitys ei ole vielä vakiintunut. Jakamistaloutta lähellä olevia tai samaa tarkoittavia käsitteitä ovat:

Peer to peer – vertaistalous, vertaisverkko
Collaborative consumption – yhteisöllinen kuluttaminen
Platform economy – alustatalous
Access economy – käyttö tarpeen mukaan

Mitä on jakamistalous?

Oxfordin yliopiston sanakirja määrittelee jakamistalouden talouden muodoksi, jossa jaetaan hyödykkeitä ja palveluita yksityishenkilöiden välillä, joko ilmaiseksi tai pientä maksua vastaan, tyypillisesti käyttäen internetiä. Jakamistalous tekee tavallisista kuluttajista aktiivisia kansalaisia, jotka yhdessä luovat, jakavat ja tuottavat hyödykkeitä ja palveluita tarpeisiinsa. Jakamalla saadaan vapaana tai vapaa-työllä olevia resursseja kuten tiloja ja tavaroita tehokkaampaan käyttöön. Jakamistalous (englanniksi Sharing economy) on tapa jakaa, lainata tai vuokrata tavaroita omistamisen sijaan. Termillä viitataan yhteiseen tai yhteisölliseen talouteen, kuluttamiseen, käyttöön ja tuotantoon.

Toinen nimitys ilmiölle on yhteiskuluttaminen (englanniksi collaborative consumption). Ilmiön tavoitteena on antaa yhä useammalle mahdollisuus kuluttaa tavaroita ilman että jokainen joutuisi tavarain itse ostamaan. Samaan aikaan tavarain käyttöaste nousee ja käyttäjät edistävät kestävästä kehitystä. Jakamistaloudesta tai samasta ilmiöstä käytetään lisäksi termejä vaihdanta-, vertais-, välitys tai yhteistyötalous.

Käsitettä jakamistalous käytetään erityisesti silloin, kun Internet tai muu tietotekniikka mahdollistaa jakamiseen, vaihtamisen, vuokraamisen tai vastaavan. Jakamistaloutta voidaan pitää yhdistelmänä ikaikaisia yhteisöllisiä tapoja toimia sekä nykyteknologian mahdollistamia moderneja yhteydenpidon muotoja. Esimerkkejä jakamistalouden palveluista ovat taxipalvelu Uber, asunnonvuokrauspalvelu Airbnb ja yhteiskäyttöautot. Jopa sellaiset palvelut kuin kimpakyydit

tai juhla-asun vuokraus yhdeksi illaksi voidaan laskea jakamistalouteen. **Jakamistaloudessa toimivat yritykset liittyvät pääsääntöisesti joko liikenteeseen, tiloihin, ruokaan, palveluihin, rahaan tai tavarihin, kuten oheisesti hunajakennosta esimerkein näkyy.** Näiden lisäksi esimerkiksi energia-alalla, oppimisessa ja logistiikassa tapahtuu paljon, mutta myös uudet jakamistalouden ulottuvuudet voidaan lukea aiemman kuuden alakategorioksi.

Monesti sanotaan, että jakaminen on uusi omistaminen. Nykyään jaetulla käyttöoikeudella ja tarpeenmukaisella saatavuudella nähdään olevan enemmän arvoa kuin omistamisella. Käytännön tasolla jakaminen on omistamista taloudellisempaa, ympäristöystävällisempää ja sosiaalisempaa. Olemme keksimässä uusia tapoja ansaita lisätienestettä, säästää rahaa ja luonnonvaroja sekä rakentaa sosiaalisia suhteita.

Jakamistalouden kehittymiseen on vahvasti vaikuttanut mm. kuluttajakäyttäytymisessä tapahtuneet muutokset, mm. omistajuuden arvostuksen lasku sekä kestävän ja ekologisen kuluttamisen trendin vahvistuminen; teknologinen kehitys erityisesti verkkoinfrastruktuurissa sekä päätelaitteissa; talouskriisien synnyttämä paine nykykuotoista eliittiä hyödyttävää kapitalismia ja ylikuluttamista vastaan sekä uuden sukupolven erilaiset yrittäjyyden toimintamallit.

Lisätietoja jakamistaloudesta voi lukea mm. jakamistalous.fi sivustolta sekä Kaikki Jakoon kirjasta.

Jakamistalous.fi

Collaborative Economy Honeycomb Version 1.0

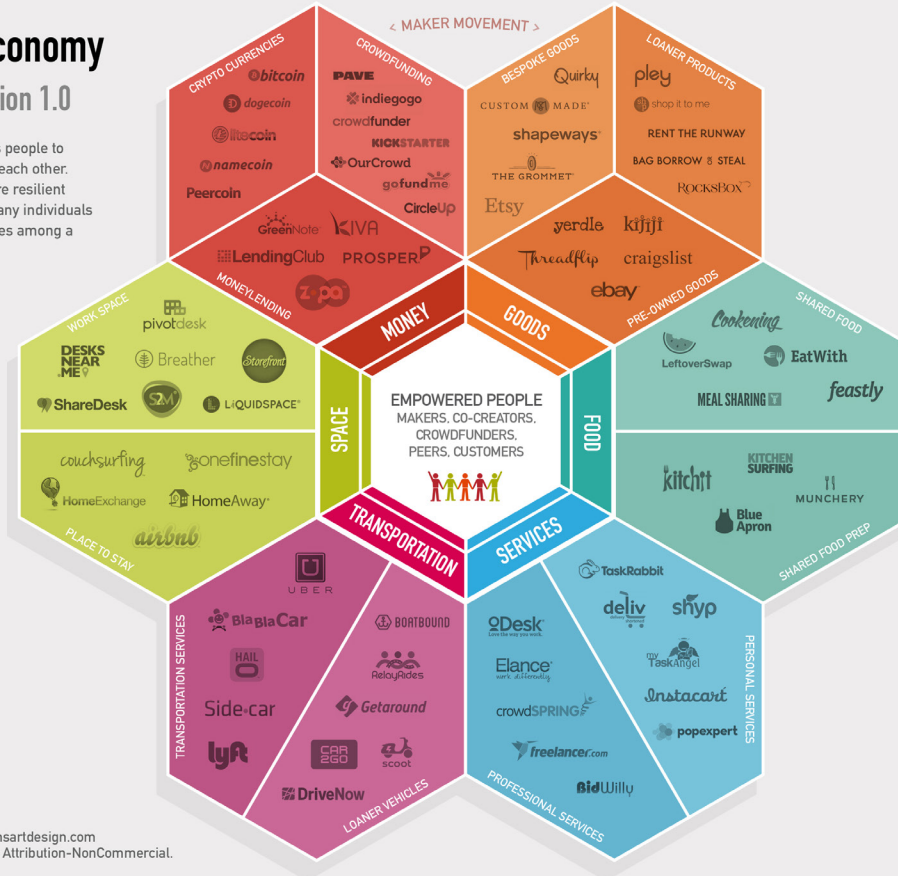
The Collaborative Economy enables people to efficiently get what they need from each other. Similarly, in nature, honeycombs are resilient structures that efficiently enable many individuals to access, share, and grow resources among a common group.

In this visual representation, this economy is organized into discrete families, sub-classes, and example companies. To access the full directory of 9000+ companies visit the Mesh Index, at meshing.it/companies managed by Mesh Labs.

By Jeremiah Owyang @Jowyang

With input from:
Neal Gorenflo (@gorenflo),
Lisa Gansky (@instigating),
Shervin Pishevar (@sherpa),
Mike Walsh (@mwalsh),
Brian Solis (@briansolis),
Alexandra Samuel (@awsamuel),
and Vision Critical (@visioncritical).

Design by Vladimir Mirkovic www.transartdesign.com
May 2014. Creative Commons license: Attribution-NonCommercial.

KEY MARKET FORCES

SOCIETAL DRIVERS

- DESIRE TO CONNECT
- SUSTAINABLE MINDSET
- POPULATION INCREASE

ECONOMIC DRIVERS

- FINANCIAL CLIMATE
- UNTAPPED IDLE RESOURCES
- STARTUPS HEAVILY FUNDED

TECHNOLOGY ENABLERS

- INTERNET OF EVERYTHING
- MOBILE TECHNOLOGIES
- SOCIAL NETWORKS

www.crowdcompanies.com

Jakaminen on uusi ostaminen

Kuluttajien välinen vaihdanta ja kaupankäynti haastavat olemassa olevat yritykset ja liiketoimintamallit. Kuluttaja voi hankkia uudenlaisen ja hauskan elämyksen yöpymällä perinteisen hotellimajoituksen sijaan tavallisen ihmisen kodissa. Digitaalinen palvelu mahdollistaa sopivan asunnon löytymisen sekä myyjän ja ostajan välisen kommunikoinnin. Luottamus rakentuu vertaisarviointien ja sosiaalisen median avulla.

Etenkin nuorten, alle 35-vuotiaiden arvot ovat muuttuneet – omistaminen ei ole enää trendikästä. Olemassa olevien resurssien hyödyntäminen tehokkaasti, jätteiden vähentäminen, ympäristön säästäminen ja tarpeeseen perustuva kuluttaminen ovat tämän päivän nousevia kuluttajakäyttäytymisen malleja.

Entistä useampi laittaa ylimääräisen huoneensa tai käyttämättä seisovan autonsa tienaamaan rahaa vertaisvuokrauspalveluihin.

Maestro.fi

Vertaisverkkokauppa haastaa perinteisen kaupan

Turha harata vastaan

Vertaisverkkokauppa on ainut kaupan sektori, joka on tällä hetkellä hurjassa kasvussa. Huonekalut, vaatteet, astiat, urheiluvälineet, soittimet, kodinkoneet ja muut tarpeettomat, mutta käyttökelpoiset tavarat vaihtavat ketterästi omistajaa digipalveluissa.

Hereillä olevat ja aikaansa seuraavat yritykset ovat hahtuneet tähän muutokseen. Isot brändit ovat lähteneet miettimään, miten ne saisivat tästä uutta liiketoimintaa – miten ne pääsisivät kiinni asiakkaiden kommentteihin ja siihen, mikä asiakkaita tällä hetkellä kouruttaa ja mistä he ovat valmiita maksamaan.

Monet suuretkin yritykset haraavat vielä kuitenkin vastaan. Ne kuvittelevat että tämä on vain hetken ilmiö, eivätkä näe syvempää kuluttajien arvojen ja käyttäytymisen muutosta.

Jakamistalouden startupeja nousee

Suomessa jakamistalous tunnetaan parhaiten suurten tapahtumien, kuten ravintolapäivän ja siivouspäivän kautta. Airbnb ja Uber ovat täällä vielä aika pieniä ja näkymättömiä toimijoita. Uusia startupeja nousee kuitenkin lähes päivittäin ja ne kasvavat kovaa vauhtia.

Ravintoloihin jäljelle jäänyttä lounasruokaa puolella hinnalla myyvän startupin digipalvelu meni tukkoon muutaman päivän aukiolon jälkeen, koska käyttäjiä oli niin runsaasti. Ravintolaruokaa kotiin kuljettavia yrityksiä on Helsingissäkin jo useita. Niiden volyyymi on jo niin suuri, että se näkyy ravintoloiden asiakasmäärissä.

Nuoret eivät enää osta omaa autoa vaan jakavat kyytejä tai hankkivat vertaisvuokrauspalvelusta auton käyttöönsä, kun sitä tarvitsevat. Tätä samaa liiketoimintalogiikkaa hyödyntävät entistä useammat toimialat ja liiketoiminta-alueet. Se on kaikille yritykselle mahdollisuus, joka kannattaa hyödyntää.

Artikkeli julkaistu alunperin
Talouselämässä 9.5.2016

Jaettu ilo on kaksinkertainen ilo

Jakaminen ei tule luonnostaan; sen näkee viimeistään hiekkalaatikolla. On yksinkertaisesti palkitsevaa ostaa ja omistaa, näyttää ja esitellä, viestiä omaa statustaan ja arvojaan tavaroiden kautta. Se nyt vaan on niin kätevää, kun varastosta löytyy pienen aarrearkun verran pientyökoneita ja hyllymetreittäin harrastusvälineitä. Eihän sitä koskaan tiedä milloin tulee taas aloitettua jokin uusvanha harrastus tai koska on aika käyttää siimaleikkuria pujojen karsintaan

Ja juuri tähän omistamisen vimmaan maailmantalouskin pitkälle nojaa. 9/11 iskujen jälkeen kun kansakunta suri ja etsi selitystä, presidentti Bush kehotti kansalaisia jatkamaan elämää kuin mitään ei olisi tapahtunut ja kuluttamaan, lähteä vaikka Disney Worldiin. Välillä tuntuu, että yritysten ensisijainen tarkoitus on saada kuluttaja ostamaan uutta ja hylkäämään vanhaa tahdilla, johon ei yltäisi edes marsu häkkinsä juoksupyörässä. Pähän siinä menee pyörälle, vähemmästäkin!

Väkisinkin hiipii mieleen ajatus, että olisikohan meillä jo kaikki? Tarvitsemme oikeastaan mitään enää lisää?

Olisiko sittenkin vain käynyt niin, että tavaraa kyllä on, mutta niitä käytetään tehottomasti tai ne sijaitsevat väärissä paikoissa väärinä aikoina? Naapuri lukee lehtensä aamulla, minä illalla; vierettäisillä kaistoilla ajamme autoissamme yksin töihin; Dubain serkut haluavat kuumalla kylmään, minä kylmällä kuumaan, jne. Olisiko mahdollista rakentaa kulutusjärjestelmämme fiksummin?

Olisiko sittenkin vain käynyt niin, että tavaraa kyllä on, mutta niitä käytetään tehottomasti tai ne sijaitsevat väärissä paikoissa väärinä aikoina?

Jakamistalous hämmentää, kiinnostaa ja pelottaakin. Ajatuksena vanha, mutta modernin tietoliikenteen avulla aivan uuteen kasvuun lähtenyt ajatus tavaroiden palvelullistamisesta sekä jakamisesta on saanut vahvaa jalansijaa ympäri maailman. Nopeimmin kasvavat majoitus-, liikenne- tai vaikkapa rahoituspalvelut perustuvat tällä hetkellä jakamis- tai yhteistyötalouteen. Uudet, pienestä lähteneet kokeilut ovat vahvasti astumassa etabloituneiden yritysten rinnalle ja kilpailulle; kyse ei enää ole hypestä vaan vankasta uudesta tavasta toimia.

Nyt olisi korkea aika miettiä miten ja millä keinoin perinteiset yritykset voivat osallistua aidosti jakamistalouteen.

Uusi pelottaa niin kauan kunnes sitä kokeilee. Muutamien etabloituneiden yritysten siilipuolustus tai pään laittaminen puskaan suhteessa jakamistalouteen on esimerkki tästä. Jakamistalous on kuitenkin enemmän mahdollisuus kuin uhka, myös isoille yrityksille. Nyt olisi korkea aika miettiä miten ja millä keinoin perinteiset yritykset voivat osallistua jakamistalouteen aidosti, vahvistaa brändiään, osallistaa kuluttajia ja luoda kuluttajien kanssa yhteistä tarinaa. Ne, jotka rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uskaltavat matkaan lähteä, saattavat saada siitä hyvinkin vaikeasti kopioitavaa kilpailuetua itselleen.

Jakamistalous perustuu luottamukseen, avoimuuteen ja rehellisyyteen. Mikään näistä ei ole aina luontaista, yksinkertaista ja helppoa. Sitä ne eivät ole myöskään

yrityksille. Samalla ne ovat asioita, joita uuden sukupolven kuluttaja arvostaa enemmän kuin edeltäjänsä, ja joiden varaan hän on valmis euroillaan äänestämään. Jakamistaloudessa aitoa läsnäoloa tukee pitkäjänteinen, asiallinen ja läpinäkyvä yritys vastuutyö. Olen itse vasta kastellut varpaani jakamistalouteen, mutta kokemukset ovat olleet pelkästään positiivisia. Odotankin innolla uusia esimerkkejä rohkeista yrityksistä, jotka ottavat tämän haasteen aidosti ja ilolla vastaan! Jaettu ilo voi todellakin olla kaksinkertainen ilo; ja itse uskon, enemmänkin.

2.

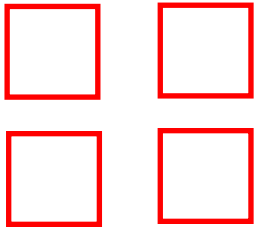
Näin meillä ja muualla

Sharing City edelläkävijä kaupungit

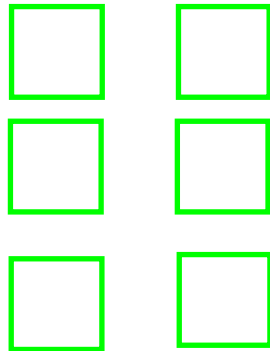
SOUL Etelä-Korea

- Kaupunki ollut vahvasti mukana

SAN FRANCISCO USA

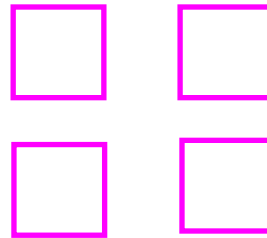
- Startupit olleet vetureina
- Airbnb ja Uber syntyneet täällä

AMSTERDAM Hollanti

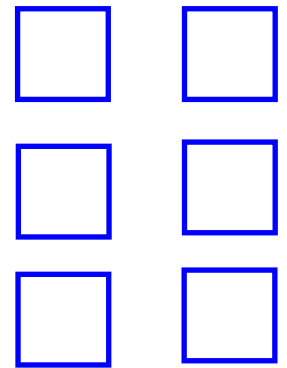
Sharing City
- Strategisesti jakamistalous nostettu tärkeäksi kaupungin kehittämisen keinoksi

- Innovatiivisuus, resurssitehokkuus

BERLIINI Saksa

- Kaupungin rooli aktiivinen, taustalla oleva mahdollistajan rooli

HELSINKI

Helsingistä löytyy paljon rakentamattomia alueita ja vielä on mahdollisuus ottaa tulevaisuus huomioon rakentamalla esim. autojen yhteiskäyttöön sopivaa infrastruktuuria tai luomalla yhteisöllisiä asumisratkaisuja.

Helsingin tarina

Jakamistalouden ilmiöitä löytyy Helsingistä jo melkoisesti ja ovat keskenään hyvin erilaisia. Ilmentymismuodot vaihtelevat autojen ja työskentelytilojen yhteiskäytöstä harrastusvälineiden lainaamiseen, pienpalveluihin, aikapankkiin ja ruokaosuuskuntiin.

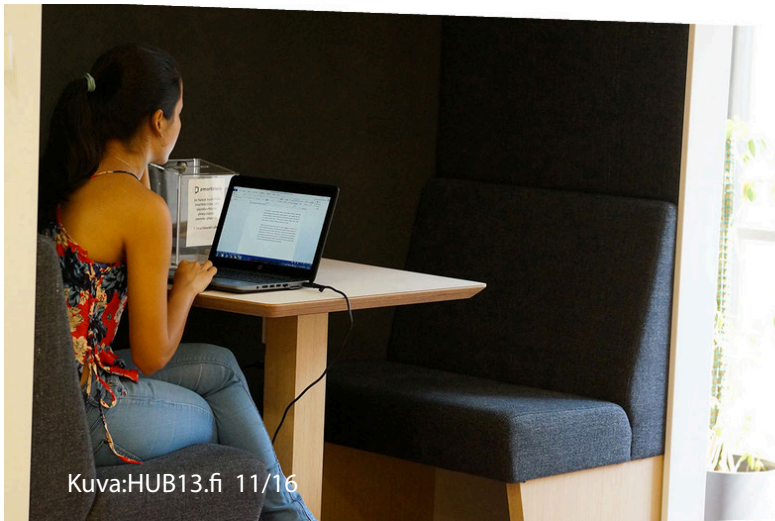
Helsingissä toimi aikaisemmin kaupunkipyöräjärjestelmä, jonka lopettamisen jälkeen tänne on kaivattu uutta. Sellainen on tulossa. Nyt ideoidaan jo, onko mahdollista yhdistää julkiseen liikenteeseen uusia muotoja kaupunkipyörillä ja kortteliautoilla ja luoda multimodaalinen liikennesysteemi. Kaupunkilaiset ovat osallistuneet viime vuosina aktiivisesti kaupunkisuunnitteluun. Yhteisöllisyys sekä jakamistalous tavalla tai toisella on tulossa kaupunkikuvaan, mikäli kaupunkilaisia ja voimistuvia signaaleja kuunnellaan.

Monien mahdollisuuksien Helsinki

Helsinki on siitä onnellisessa asemassa, että verrattuna muihin suurkaupunkeihin, kaupungista löytyy paljon rakentamattomia alueita. Vielä on mahdollisuus ottaa tulevaisuus huomioon jo tänään erilaisissa ratkaisuisa. Tämä lähinnä tarkoittaisi yhteisöllisiä asumisratkaisuja, autojen yhteiskäyttöön sopivaa infrastruktuuria sekä vaikkapa yhteisöllisiä monitoimitiloja.

Ruotsista Suomeen rantautunut konsepti nimeltä Hoffice on saanut runsaasti medianäkyvyyttä ensimmäisen sessionsa jälkeen, joka pidettiin helmikuussa 2015. Hoffice on yhteisöllinen tapa etätyöskentelyyn, jossa joku avaa päiväksi kotinsa ihmisille ja muuntaa sen toimistoksi. Kiinnostus on herännyt jo muillakin paikkakunnilla. Puhutaan paljon työpaikoista ja työstä ja kuinka tulevaisuudessa työskentelytavat tulevat muuttamaan. Hofficen kaltaiset ilmiöt tukevat tätä. Uudenslaisia työskentelytiloja ja niiden varauspalveluita löytyy Helsingistä jo kuten esimerkiksi, HUB13 Helsinki, Loft Helsinki sekä Mushrooming-palvelu.

Suuret käyttäjämäärät ovat monien suosittujen palveluiden perusta. Helsinki ei ole miljoonakaupunki, mutta olisiko laadusta korvaamaan määrää? Erilaisten asioiden jakaminen tuiki tuntemattomien kanssa kuulostaa suomalaisesta melko pelottavalta. Kuitenkin jakaminen tuottaa hyvänolon- sekä yhteenkuuluvuudentunnetta ja usein jälkeenpäin ajatellaan, että ”tämähän on paljon järkevämpää näin”. Viime vuosikymmenten aikana ihmiskontaktit ja yhteisöllisyys ovat vähentyneet radikaalisti. Teknologiaa usein syytetään ihmisistä vieraannuttavana tekijänä. Monet jakamistalouden yritykset ja palvelut maailmalla haluavat online -alustoillaan lisätä offline -aktiivisuutta yhteisöissä ja ovat siinä onnistuneet.

Kuva:HUB13.fi 11/16

KASVU LÄHTEE KESKITTÄMISESTÄ OLENNAISEEN

Älä hukkaa aikaa toimiston etsimiseen ja pyörittämiseen! Meiltä löydät työtilan nopeasti, joustavasti ja kustannustehokkaasti satunnaiseen työhön, keskittyneeseen työhön ja tiimityöhön.

LÖYDÄ

Start-up yrityksiä pulpahtaa pinnalle nopeaan tahtiin

Vuonna 2014 tavaravaihtopalvelu Netycler joutui lopettamaan toimintansa Suomessa. Palvelu toimi vuosina 2010–2014. Suomi ei ollut vielä valmis. Yhdysvalloissa samainen yritys menestyy erittäin hyvin. Tänä päivänä juuri tällaisia uusia start-up yrityksiä pulpahtaa pinnalle nopeaan tahtiin. Trendit tulevat Suomeen tunnetusti ensin Yhdysvaltojen kautta Eurooppaan ja Lontooseen, sieltä Tukholmaan ja viimein Helsinkiin. Jäämekö siis odottamaan mitä tapahtuu lahden toisella puolella, vai olisiko meistä kerrankin edelläkävijäksi?

Tulevaisuus on optimistille täynnä mahdollisuuksia ja pessimistille täynnä uhkia. Kaupunki ja kulutustottumukset tulevat muuttumaan. Helsinki voi olla vahvasti

mukana omasta tahdostaan tai katsoa vierestä kun kaupunkilaiset muuttavat tapojaan ja ympäristöään. Jos Helsinki olisi mukana, kaikilla olisi helpompaa ja mukavampaa.

Helsingin mahdollisuudet ja upeat näkymät jakamista-louden näkökulmasta huomioi myös Shareable.net sivusto omassa blogissaan.

Kurkkua se täältä!
SHAREABLE

Teksti: Sara Jäntti

Kuvat: Ravintolapäivä 2016

SAN FRANCISCO

A photograph of the Golden Gate Bridge in San Francisco, taken from a low angle looking up at the bridge's structure. The bridge is illuminated with warm lights, and the sky is a soft, hazy blue. The bridge's towers and suspension cables are prominent, creating a strong geometric pattern. The water below is dark and calm.

San Franciscoa voidaan kutsua jakamistalouden kotikaupungiksi. Sieltä ovat lähteneet liikkeelle muun muassa Uber ja Airbnb.

San Francisco panostaa innovatiivisuuteen, ympäristöön ja elämän laatuun

Innovatiivisia ja älykkäitä palveluja nousee San Franciscon alueelle kuin sieniä sateella.

San Franciscon ympäröimän Bay Arean tavoitteena on olla maailman paras paikka jakamiselle ja jakamistaloudelle. Piilaakson teknologiakeskittymä ja innovatiivinen ympäristö ruokkivat uusien startupien syntymistä. Uudet peer to peer-liiketoimintamallit luovat työpaikkoja, aktivoivat asukkaita ja lisäävät yhteisöllisyyttä.

Jakamistalous kukoistaa

San Franciscossa voit ansaita rahaa kuljettamalla ravintoloista ruoka-annoksia lähialueellesi, esim. fluc.com tai trycaviar.com. Voit kuljettaa ruokaostoksia kaupasta pyörällä, skootterilla tai autolla, postmates.com, tai auttaa naapureitasi muutossa, dolly.com. Voit ajaa kiiosteisten vanhempien lapsia harrastuksiin, shuddle.com tai tehdä palveluksia naapureillesi, taskrabbbit.com. Autosi voit myös vuokrata joko pidemmäksi aikaa tai vain muutamaksi tunniksi, sekä tarjota kyytiä matkoilla, jotka teet joka tapauksessa. Kun lähdet matkalle, ja jätät auton lentokentälle parkkiin, voit vuokrata sen matkasi ajaksi muille. Saat sen pestynä ja tankattuna takaisin, flightCar.com. Voit tehdä ruokaa kotona ja tarjota vieraille päivällisen, feastly.com.

Uusi toimintakulttuuri

Miksi sitten San Francisco on tarttunut tähän uuteen jakamistalouden toimintakulttuuriin ja haluaa olla edistämässä uusien startuppien syntymistä? San Francisco on USAn kallein ja erittäin tiiviisti asuttu kaupunki. Jakamistalouden keinoin luodaan mahdollisuuksia jakaa muiden kanssa tiloja, tavaroita, autoja ja aikaa. Näin syntyy uusia yrityksiä, uusia tapoja ansaita palkkansa ja uusia työpaikkoja. Resurssien parempi hyödyntäminen edistää kestävästä kehitystä ja on ympäristöystävällisempää.

Jakaminen lisää myös yhteisöllisyyttä ja sosiaalisuutta, sekä tuo markkinoille uudenlaisia palveluja. Jakamistalous kytkee ihmiset asuin ympäristöönsä paremmin ja luo sosiaalisesti vahvemman kaupungin, joka kestä myös vastoinkäymisiä.

Kuva: Gocarma.com 11/16

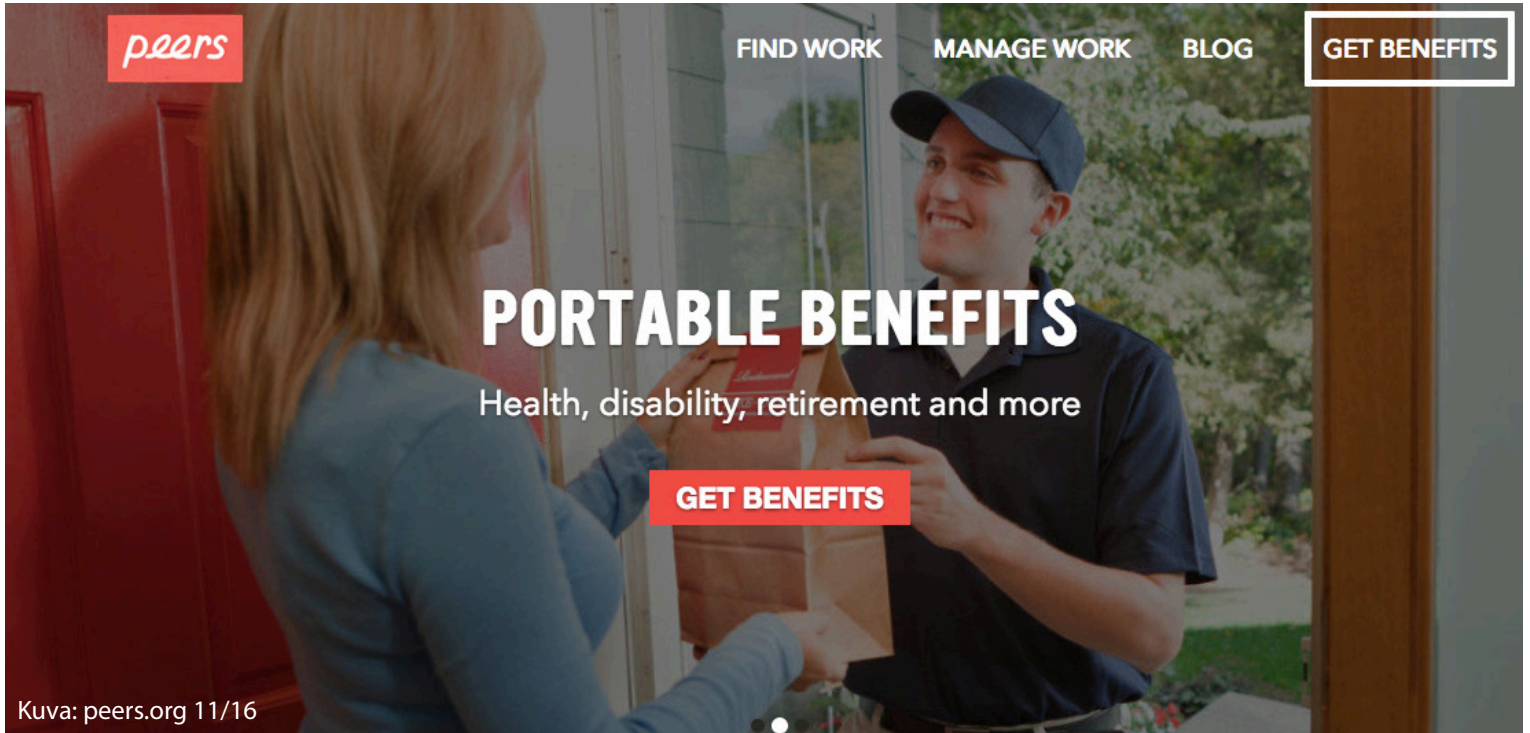
San Franciscon alueella on myös voittoa tavoittelematon CityCarShare-palvelu. Se on paikallinen organisaatio, jonka missiona on parantaa ympäristöä ja elämän laatua alueella edistämällä innovatiivisia liikkumisen mahdollisuuksia. Muun muassa kaupungin liikennevirasto on tässä yhteistyökumppanina.

Eatfeastly.com

Trycaviar.com

Postmates.com

Taskrabbbit.com

Kuva: peers.org 11/16

Peers (peers.org) on organisaatio San Franciscon alueella, joka tukee ihmisiä, jotka haluavat ansaita jakamistalouden kautta, ja saada siitä töitä. Peers sivuston kautta löytää työmahdollisuuksia, saa tukea ja neuvoja ja pääsee helposti liikkeelle. Lisäksi sieltä löytyy vertaistukea muilta asukkailta ja tarinoita kokemuksista.

San Franciscoa voidaan kutsua jakamistalouden kotikaupungiksi. Sieltä ovat lähteneet liikkeelle muun muassa Uber ja Airbnb. Se mikä toimii San Franciscossa, ei välttämättä toimi muissa kaupungeissa. Siihen vaikuttaa kaupungin dynamiikka, tarpeet ja yhteistyökulttuuri.

[Shearable.net/San Francisco](https://shearable.net/San-Francisco)

[Collaborativeconsumption.com/
San Francisco](https://collaborativeconsumption.com/San-Francisco)

SOUL

Soulissa asuu noin 10 miljoona ihmistä n. 600 km² alueella, eli noin pääkaupunkiseudun suuruisella alueella. Tilojen riittävyyteen ja ruuhkaisuuteen liittyvät haasteet ovat yhtä silmiinpistäviä kuin yhden maailman korkeimpien älypuhelimtiheyksien sekä nopeiden tietoliikenneyhteyksien olemassaolo.

Soulin tarina

Kaupungit voivat edistää jakamistaloutta ja moni kaupunki, mm. Amsterdam ja Soul ovatkin jo julistautuneet Sharing City:ksi. Kaupunkien näkökulmasta jakamis- tai yhteistyötaloudessa on usein kyse resurssien tehokkaammasta käytöstä ja sitä kautta kestävästä kaupunkiympäristöstä, kaupungin viihtyisyyden parantamisesta mm. yksityisautoilun vähentymisen myötä, yhteisöllisyyden tukemisesta ja palveluiden saatavuuden parantamisesta. Kaikkiin näihin ja moneen muuhunkin voi tuoda apuja jakamistalouteen panostava kaupunki.

Kuva: shearable.net 11/16

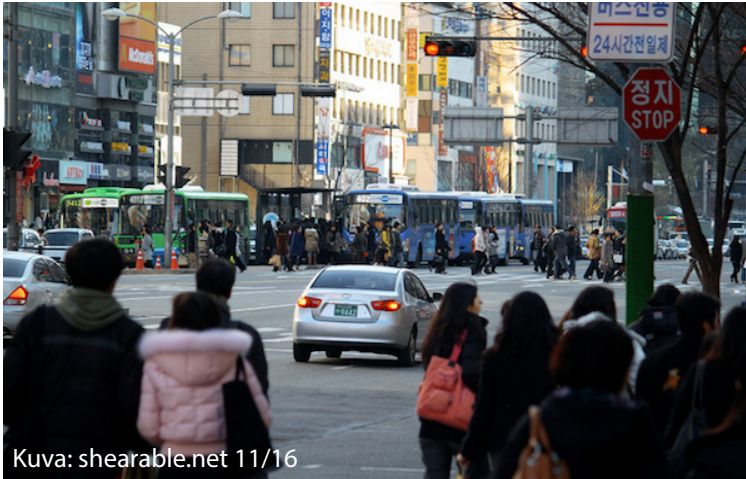
Jakamistalouteen panostavat kaupungit ovat kehittyneet oikeastaan kolmea eri reittiä. On sellaisia, joissa kaupungin päättäjillä on ollut vahva näkemys ja sitoumus jakamistalouteen ja sitä on lähetty kehittämään nimenomaan hallinnosta käsin. Tällainen on vaikkapa Soul. Toisessa ääripäässä ovat kaupungit, joissa jakamistalous on alkanut kukoistaa oikeastaan kaupungin toimista huolimatta. Tällainen on vaikkapa Berliini, missä kaupunki on aktiivisesti yrittänyt jopa hillitä jakamistaloutta ehkä historian aiempien kokemusten valossa. Näiden välimaastoon jäävät sellaiset, vaikkapa monet Pohjois-Amerikan kaupungit kuten San Francisco, joissa jakamistalous on kehittynyt asukkaiden aloitteesta ja vahvalla yritysten mukaantulolla ja vetoavulla.

Kuva: shearable.net 11/16

Soulin jakamistalouden kehityksen arkkitehti on ehdottomasti visionääri, yhteiskunnallisesti aktivismista ja luovasta ongelmanratkaisusta kiinnostunut pormestari **Park Won-soon (kuvassa)**. Hän on ajanut läpi mm. lakialoitteen, joka velvoittaa edistämään jakamistaloutta ja mahdollistamaan sen mukaiset toimintamallit sekä määrittelee pormestarin velvollisuuksia suhteessa jakamistalouden edistämiseen.

Kaupunginhallinto on ollut aktiivinen myös mm. tuemalla avokätisesti start-up yrittäjiä tilojen, osaamisen sekä rahan muodossa, järjestämällä aktiivisesti asukkaille kuulemis- ja tiedonantotilaisuuksia sekä tarjoamalla kaupungin kiinteistöjä hyvinkin joustavasti muiden käyttöön niiden ollessa vapaana. Jakamistalous on, jos ei nyt ihan perustuslakiin betonoitu, niin ainakin lainsäädännöllisesti varsin vankasti kiinnitetty. Ns. the tone from the top on kunnossa; johto on sitoutunut.

Kuva: shearable.net 11/16

Korealainen kulttuuri on vahvasti yhteisöllistä. Perinteisesti jakaminen on ollut osa sosiaalista kanssakäymistä vuosisatoja ja erilaiset perinteet istuvat hyvin yhteen nyt niin trendikkään jakamistalouden ilmiön kanssa. Vaikka moderni talous onkin vienyt myös Etelä-Korea yksilöllisempää kulttuuria kohti, vanha perinteikäs auttamisen kulttuuri on vielä riittävän lähellä, vain sukupolven päässä. Ehkä jakamistalous jopa tarjoaa jonkinlaista paluuta juurille. Kulttuurillisesti, ideologisesti ja ajatuksellisesti siis jakamistalous istuu kuin nenä päähän, ja asukkaat on ollut helppo saada hyväksymään asia ja innostumaan siitä.

Soulissa asuu noin 10 miljoona ihmistä n. 600 km² alueella, eli noin pääkaupunkiseudun suuruisella alueella. Tilojen riittävyteen ja ruuhkaisuuteen liittyvät haasteet ovat yhtä silmiinpistäviä kuin yhden maailman korkeimpien älypuhelinthyöksien sekä nopeiden tietoliikenneyhteyksien olemassaolo. Nämä myös omalta osaltaan jouduttavat, mahdollistavat ja suorastaan työntävät jakamistaloutta eteenpäin.

Kuva: shearable.net 11/16

Suuria harppauksia on tehty etenkin liikkumisen uudelleenjärjestelyssä mm. autoja ja parkkipaikkoja jakaen sekä erilaisten tilojen sekä tavaroiden yhteiskäytössä ja jakamisessa. Soulista löytyy erikoisuutena mm. opiskelijoiden asuntopulan helpottamista yhteisasumisella ikäihmisten kanssa, kirkon vuokraamista omiin tilaisuuksiin, kierrättämällä ansaittavaa virtuaalivaluuttaa lastenvaatteiden ostoon tai vaikkapa liikepukeutumisuokraamo työtä etsivälle työhaastatteluja varten.

Jakamistalous perustuu luottamukseen, avoimuuteen ja rehellisyyteen. Mikään näistä ei ole aina luontaista, yksinkertaista ja helppoa. Sitä ne eivät ole myöskään yrityksille. Samalla ne ovat asioita, joita uuden sukupolven kuluttaja arvostaa enemmän kuin edeltäjänsä, ja joiden varaan hän on valmis euroillaan äänestämään. Jakamistaloudessa aitoa läsnäoloa tukee pitkäjänteinen, asiallinen ja läpinäkyvä yritys vastuutyö. Jaettu ilo voi todellakin olla kaksinkertainen ilo.

BERLIINI & BREMEN

Berliinin jakamistalous perustuu yhteisölliseen kansalais- ja asukasaktiivisuuteen. Bremen on puolestaan loistava esimerkki siitä, miten kaupungin virkamiehet voivat aktiivisesti ja määrätietoisesti edistää jakamistaloutta.

Saksan jakamistalous nojaa autoihin ja ruokaan

Berliinin jakamistalous tai kokonsum kuten saksalaiset ilmiötä nimittävät perustuu yhteisölliseen kansalais- ja asukasaktiivisuuteen, joiden tukemina monet start-up yritykset kukoistavat. Kaupungissa on moninainen ja rikas jakamiskulttuuri, joista seuraavassa luvussa vain muutamia esimerkkejä.

**Bremen on puolestaan loistava esimerkki siitä, miten kaupungin virkamiehet voivat aktiivisesti ja määrätietoisesti edistää jakamistaloutta erityisesti liikku-
misen saralla.**

Berliinissä jaossa lähes kaikkea

Berliiniä ei ole syyttä kutsuttu Saksan jakamistalouden mallikaupungiksi. Kaupungista löytyy todella paljon erilaisia jakamistalouteen erikoistuneita yrityksiä, yhdistyksiä ja start-upeja. Kaupungin jakamistalous on saanut tuulta ruohonjuuritasolta – aktiivisten asukkaiden, yhdistysten ja yritysten aloittamina ilman kaupungin tukea.

Kölnissä päämajaa pitävä Foodsharing.de on saanut vahvan paikan berliiniläisten sydämissä. Ideana on jakaa ruokaa poisheittämisen sijasta. Ruuanjakamistalokissa on mukana jo yli 3000 yritystä. Ruokaa on jaettu kaiken kaikkiaan reilut 6,2 miljoonaa kiloa jakajina yli 24 000 neuvokasta kansalaista. Saksan kaupungeista ruuan jakamisessa Berliini on ehdoton ykkönen, Kölnin pitäessä kakkossijaa.

Berliiniläisiä viehättävät myös tavaroiden ja palvelujen jakaminen naapuriavun hengessä. Leila leila-berlin.de on Berliinin ensimmäinen, vuonna 2012 perustettu tavaralainaamo. Leilassa voi tehdä löytöjä aina lastenistuintimista sähköpianoon. Lainaamon perustajan Nikolai Wolfertin mukaan erityisesti työkalut ovat suosittuja lainatavaroita.

GiveBoxit ovat hauskoja pieniä majoja, joissa voi lahjoittaa pois turhia tavaroita. GiveBoxeja on Berliinin lisäksi myös useissa muissa Saksan kaupungeissa. Täältä voit tarkistaa niiden sijainnit: GIVEBOX.EU Leihdirwas.de on erilaisten urheilutavaroiden ja astioiden lainaamisen erikoistunut yritys. www.tauschticket.de -palvelussa vaihtuvat kirjat, musiikki, pelit, muoti ja elokuvat omistajiansa. Vaatteiden vaihtoon, myyntiin ja jakamiseen on erikoistunut Kleiderkreisel.de.

Naapuriapuun erikoistuneita palveluja on useita kuten Wir.de, allenachbarn.de ja frents.de. RepairCafeissa korjataan rikkimenneitä tavaroita yhteisöllisesti. Harrastuksiin seuraa voi hankkia spontacts.com palvelusta.

Leilas Sortiment

Kuva: leila-berlin.de 11/16

Babyschale

Bobby Car

Bohrmaschine Skil

Eiscreme-Maschine 2

Fahrradhelme Kinder

Gartentisch

Gästabett, Luftmatratze...

Gitarre

Kleider
Kreisel

Kaupunkilaisia kiehtoo myös urbaaniviljely, pieniä kasvimaita on perustettu parkkipaikkojen ja kerrostalojen vierustoille. Prinsessapuutarha (Prinzessingarten) Morizplatsilla on täysin mobiili – pyörien päällä siis. Kaikki kasvit on istutettu kierrätyskartonkeihin kuten vanhoihin maitopurkkeihin. Puutarha on osa spontaanisti syntynyttä kaupunkiaktivismia ja sen ylläpitoon voivat osallistua kaikki halukkaat. Mutta jos haluaa aivan oman kaupunkiviljelmän, sen voi hankkia meineernte.de kautta.

prinzessinnengärten

Kuva: prinzessingarten.net 11/16

Saksalaisten rakkain lapsi - Das Auto

Saksan jakamistalous nojaa pitkälti autoihin. Autoteollisuuden mallimaassa nimenomaan autojen määrän vähentämiseen tähtäävät yritykset ovat saaneet jansijaa myös Berliinissä. Autojen jakamisessa on kaksi eri mallia: yhteiskäyttöautot, jotka voidaan noutaa näppärästi mobiiliappsien avulla tietyiltä autoasemilta tai vaihtoehtoisesti voi ottaa kimppekyydin. Yksityisten ihmisten autoja tarjoavat mm. Nachbarschaftsauto ja Autonezer. Autoasemilla ovat ainakin seuraavat tarjoajat: Citeecar, Book'N'Drive, Cambio, Car2go, Drive-Now, Stadmobil ja Deutche Bahnin omistama Flinkster. Myös sähköautot ovat kovassa suosiossa, joita tarjoaa mm. Multicity. Kimppekyytejä voi etsiä WunderCar ja BlaBlacarin avulla.

Parkkipaikan löytäminen suurkaupungissa voi olla hankalaa. Mutta näihinkin löytyy apua mm. www.unser-parkplatz.de. Ja jos oma paikka ammottaa tyhjyyttään, voi sen laittaa palvelun kautta vuokralle.

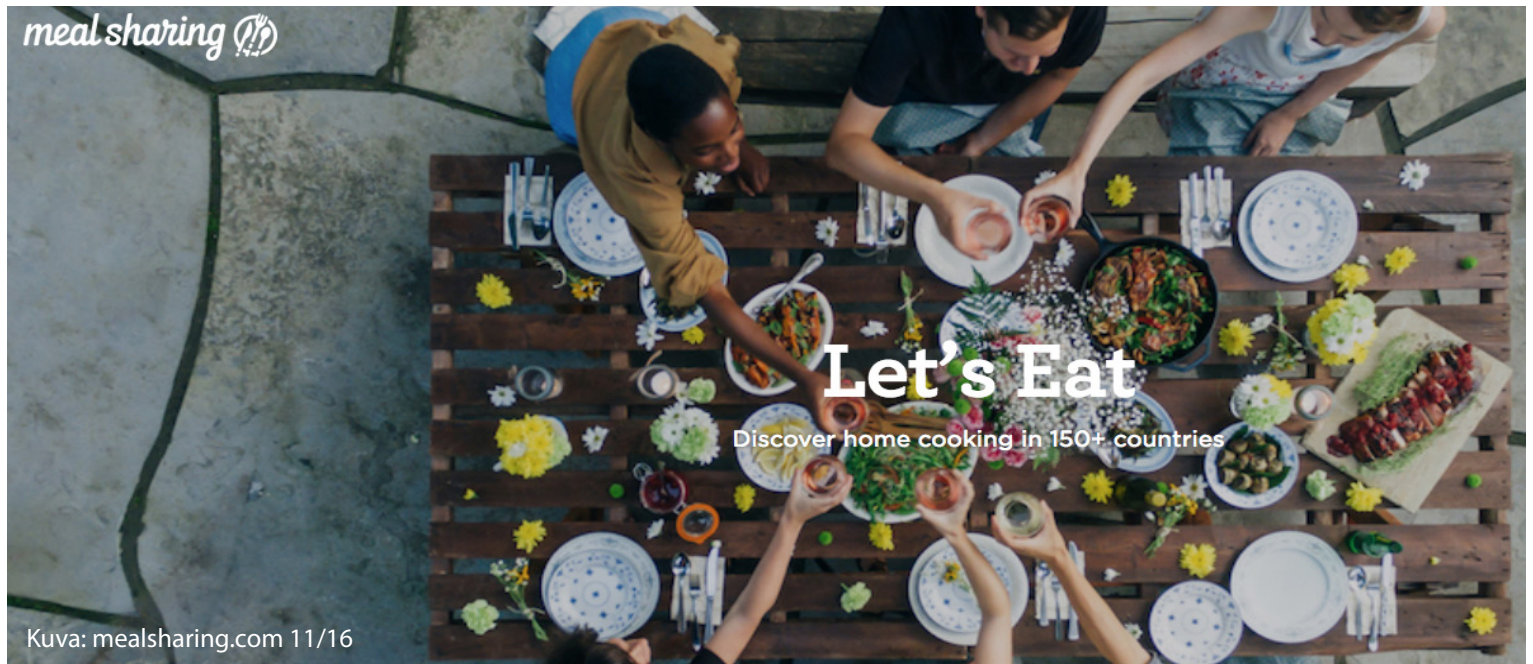
Car Sharing onkin Saksassa yksi jakamistalouden tunnetuimpia ilmiöitä. Reilu puolet saksalaisista tietää autoihin liittyvät jakamistalouden ilmiöt, kun vastaavasti Airbnb kaltaisen liiketoiminnan tunnistaa vain noin kolmannes.

Uusia innovatiivisia yrityksiä

Hyviä ja innovatiivisia keksintöjäkin löytyy: oletko koskaan tuskaillut ravintolalaskun jakamista isossa pöytäseurueessa. Saksalaisilla on tähänkin keksintö: Lendstar.io on applikaatio, jonka avulla voi lainata kavereilta rahaa, kerätä kavereilta osuuden yhteiseen ostokseen, jakaa laskun ja maksaa yhteisesti vaikka ravintoloissa.

JoinMyMeal.de on puolestaan stuttgartilaisten opiskelijoiden perustama osakeyhtiö, jossa ruokaa syödään toisten kotona pientä maksua vastaan. Tarjottavan ruuan ja osoitteen näkee helposti mobiiliapplikaatiosta. Samaisella appsilla voi myös ilmoittautua ruuan tekijäksi. Palvelu on yksityisille ilmainen, mutta ravintoloilta peritään välitysmaksu.

Kaupunkien tai liittovaltioiden rooli jakamistalouden kehittämisessä on toistaiseksi vielä melko vaatimatonta. Myös kuluttajien tietous jakamistaloudesta on niin ikään ohutta, GfK Verainin Der Spiegelille syksyllä 2015 tekemän tutkimuksen mukaan vain reilut 15 prosenttia parista tuhannesta saksalaisesta vastaajasta oli ylipäättään kuullut jakamistaloudesta.

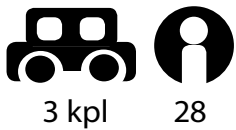

Bremenin malli

Saksalainen 550 000 asukkaan Bremenin kaupunki alkoi kehittää autojen jakamistaloutta jo vuonna 1990. Kaupunki oli heti alussa vahvasti mukana ja sisälsi jaetun auton käyttömahdollisuuden Bremer korttiin, paikalliseen matkakorttiin. Kuitenkin vasta vuonna 2003 kaupunki rakensi ensimmäisen autojen jakamiskeskuksen. Se tarkoitti myös sitä, että paikallista lakia jouduttiin muuttamaan.

Tällä hetkellä Bremenissa on noin 10 000 jaetun auton käyttäjään (koko Saksassa noin 1 miljoonaa), 60 asemaa ja 14 mobil.punkt- asemaa, joihin on integroitu autojen pysäköintijärjestelmä ja jotka sisältävät myös polkupyörätelineet. Mobil.punkt asemat on yritetty sijoittaa julkisille alueille siten, että ne ovat lähellä julkisen liikenteen reittejä ja niihin on helppo päästä esimerkiksi polkupyörillä. Tavoitteena on rakentaa 20 uutta asemaa vuoteen 2020 mennessä. Palvelua tarjoaa kolme yksityistä yritystä, joista Cambio on suurin. Muita ovat ZipCar ja Car2Go (Mercedeksen tytäryhtiö).

Vuonna 1990

Vuonna 2014

Kuva: Flickr - North Sea region programme 11/16

Asukkaat voivat valita joko palvelun yhdistämisen julkisen liikenteen matkakorttiin tai ilmoittautumalla mukaan yritysten yritysten systeemeihin. Maksu maksetaan kuukausittain ja sen hinta riippuu käytetyistä kilometreistä tai tunneista. Autot palautetaan sille asemalle, josta ne on noudettu. Tällä hetkellä testataan myös mahdollisuutta yksisuuntaisille matkoille eli auto palautettaisiin eri pisteeseen kuin mistä se on haettu. Bremenissä on laskeskeltu, että palvelun 210 autoa on vähentänyt noin 2000 yksityistä autoa. Jos kaikki 2000 autoa tarvitsivat pysäköintipaikan, tarkoittaisi se investointeina noin 20-50 miljoonaa euroa rakentamiskustannuksina. Lisäksi kaupunki on laskeskellut, että ympäristön CO2-kuormitus on laskenut noin 200-290 kiloa vuosittain.

Autotehtaita autojen vähentyminen ei ole miellyttänyt, mutta ne ovat vahvasti mukana jakamistaloudessa. Mercedeksen lisäksi Citroen tarjoaa C-Zeroa Multicityn kautta, BMW Mini Coopereita, BMQW 1 sarjaa sekä X1s DriveNow palvelun välityksellä. Myös DB (Deutsche Bahnhof) tarjoaa useita autoja Fiat 500sta Volkswagen Golfiin Flinsster-systeeminä kautta.

Car2go, Multicity ja DriveNow laskuttavat ajan perustella 28 sentistä 31 senttiin minuutilta. Rekisteröityneet asiakkaat saavat sirukortin postissa ja mobiiliapplikaation avulla he löytävät lähimmän ajoneuvon. Lasku tulee sähköpostilla puhelimeen.

SPIEGEL ONLINE: DEUTSCHE TEILEN NICHT

WELT.DE: DAS ENDE DER WEGWERF-GESELLSCHAFT

3.

Kaikki mukaan

Kuvassa voittajatiimi (vas): Mayra Da Silva De Gouveia, Anton Kreitstshstein, Enni Tuominen ja Oskari Korpiaho.

Kuvassa kilpailun raati (vas): Maija Faehnle, Suomen ympäristökeskus, Mats Nylund, Arcada ja Jaakko Blumberg, Yhteismaa ry.

Jakamistalouden edistämisessä on hyvä osallistaa laajasti kaupungin eri sidosryhmiä

Jakamistalouden innocampissa ideoitiin uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Toteutimme InnoCampin 7.-8.5 Tapahtumahotelli Huoneessa Jätkänsaarella. Mukana oli 20 tradenomi ja restonomiopiskelijaa. Opiskelijat tutustuivat ensin jakamistalouteen ja rakensivat profileita tyypillisistä käyttäjistä. Intensiivisen 24 h ideoinnin tuloksena syntyi neljä uutta jakamistalouden konseptia, josta tuomariston tiukan sparraamisen ja keskustelun avulla valikoitui voittajaksi RentAtelier. Ideana voittajaryhmän konseptissa on asukkaiden tyhjen varastojen ja autotallien vuokraaminen harrastustiloiksi esim. bändiharjoitukseen tai taiteen tekemiseen. Muut ideat liittyivät ruuan tehokkaampaan käyttöön ja ylimääräisen ruuan jakamiseen sekä vanhusten ja lasten yhteisöllisyyden lisäämiseen ja eri sukupolvien kohtaamiseen.

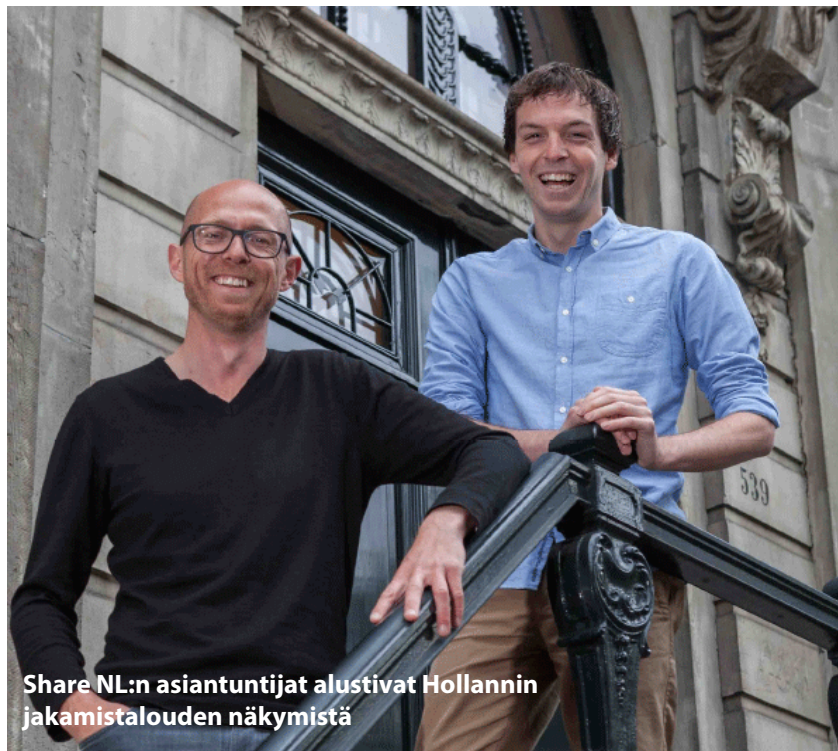
Helsingin, Espoon ja Vantaan Workshopit

Järjestimme Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungin edustajien kanssa kolme työpajaa, joissa ideoitiin jakamistalouden pilotointikohteita. Työpajat olivat erityyppisiä ja kaupunkien edustajat päättivät keitä paikalle kutsutaan. Espoossa pidettiin yleisölle suunnattu tilaisuus Entresse kirjastossa ennen työpajan alkua. Helsingin työpajassa oli mukana kaupunginosayhdistysten edustajia. Vantaalla ideoitiin kaupungin oman väen voimin.

Helsingin Workshop

Pääpuhujana tilaisuudessa oli jakamistalouden asiantuntija ja perustaja Harmen van Sprang Share NL:stä. Workshopissa ideoitiin ja äänestettiin paras pilottikohte seuraavista teemoista:

1. Tilanvarausalusta käyttöön
2. Lounas leftover platformi
3. Vanhukset, opiskelijat ja kodinhoito yhteisiin tiloihin
4. Kantakaupunkien sisäpihojen parkkipaikkojen avaaminen ja rajaaminen yhteiskäyttöautoille

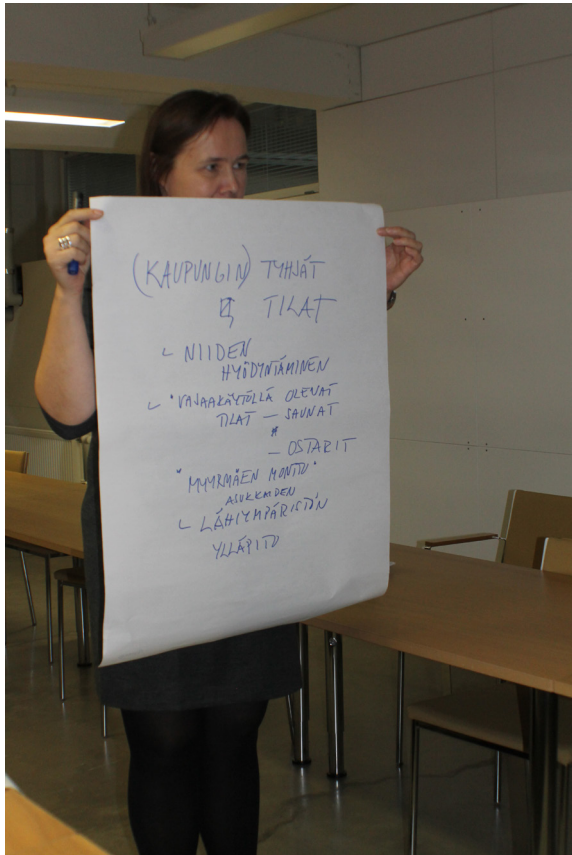
Share NL:n asiantuntijat alustivat Hollannin jakamistalouden näkymistä

Espoon Workshop

Yleisötilaisuudessa oli paikalla lähes sata ihmistä kuuntelemassa jakamistalouden asiantuntijaa ja Share.NL:n perustajaa Pieter van den Glindia. Avauspuheenvuoron piti kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja ja kes-tävän elämäntavan projektiryhmän puheenjohtaja Tiina Elo. Workshopissa oli noin 40 henkilöä Espoon kaupungilta, yrityksistä mm. , NCC, City Car Club ja Ekorent, Urbanmill, Kierrätyskeskus oy.

Parhaat ideat:

- Keran talli & Kierrätyskeskuksen lisätilat
- Perustarpeiden asiointikortti
- Taloyhtiöiden yhteiskäyttöautot

Vantaan Workshop

Työllisyyspalvelujen kuljetuspalvelu oli kaikkein eniten ääniä saanut idea, joka on heti toteutettavissa. Tukityöllistettyjä työllistetään kotihoidon asiakkaiden kuljettajiksi. Tämä korvaa taksien käytön. Kaupunki hommaa autot, joita on kaupungilla vajaakäytössä jo olemassa. Kotihoidon asiakkaat tilaavat kuljetuksen esim. sairaalaan, pankkiin, kauppaan ja kyytejä voidaan jakaa samalta suunnalta poimia useampia kyytiin.

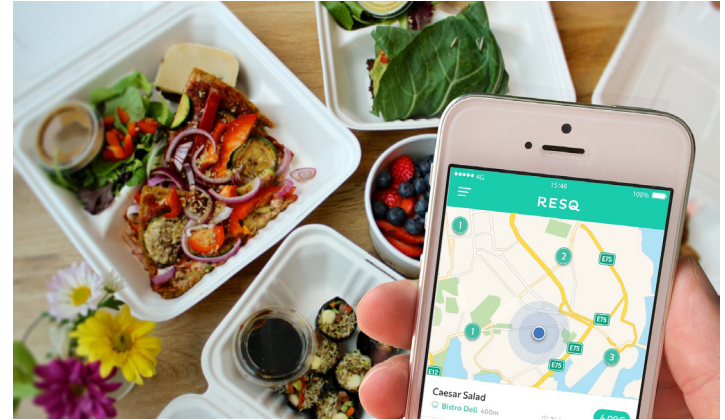
Vantaan Pizzeria:

- Kaupungin tyhjiillään oleviin tiloihin tehdään pizzeria ja tuodaan muutamia ruokapöytiä
- Vantaan pizzeriaan tuodaan ruokatarvikkeita ruokavarastosta, johon kerätään ylijäämäruokaa kauppoista (Yhteinen pöytä-projekti)
- Ihmiset tuovat oman pizzan tarvikkeet ja saavat käyttää pizzauunia valmistukseen
- Voivat ruokailla yhdessä muiden kanssa ja jos pizzoja tulee useampia, voi myydä ohikulkijoille
- Idea vaatii vielä jatkokehitystä

Jakamistalouden startupit pop-up messuilla Pasilassa

Huhtikuussa 2016 Sharing City -projekti kutsui pääkaupunkiseudulla olevia jakamistalouden yrityksiä ja muita toimijoita pop-up messuille Haaga-Helian tapahtumatorille Pasilaan. Tarkoituksena oli tuoda esille jakamistaloutta ja antaa yrityksille mahdollisuus markkinoida omia palvelujaan ja saada uusia käyttäjiä. Mahdollisuuteen tarttui kymmenen yritystä ja he saivat kahden tunnin aikana mukavasti näkyvyyttä sekä uusia käyttäjiä.

Kuva: resq-club.com 12/16

AMMATTILAISILTA SUORAAN SINULLE

Edulliset Lunchiet antavat sinulle mahdollisuuden tutustua uusiin ravintoloihin ja ruokiin siellä missä ikinä liikutkaan. Näet reaaliajassa ravintoloiden valikoiman joko selkeän listan tai Lunchie-kartan avulla.

Borsikeitto 3,80 €
Ravintola Tavu
150 m 2100

Frutti di Mare pasta 4,20 €
Pikkuritalia
300 m 20:00

Falafel & Hummus 3,50 €
Ravintola Fala

Borsikeitto
8 jättä
150m 2100

Ravintola Tavun ukrainalainen borsikeitto on ollut asiakkaiden suosikki jo vuosia. Smetanat ja leivät tulevat kaupan päälle!

Kuinka monta laitetaan?
- 1 +

RAVINTOLA TAVU
Kolmas Linja 32, 00530 Helsinki

3,80 € · OSTA NYT!

Kuva: lunchie.fi 12/16

FROODLY

Froodly sovellus kokoaa yhteen kauppojen laputetut tuotteet.

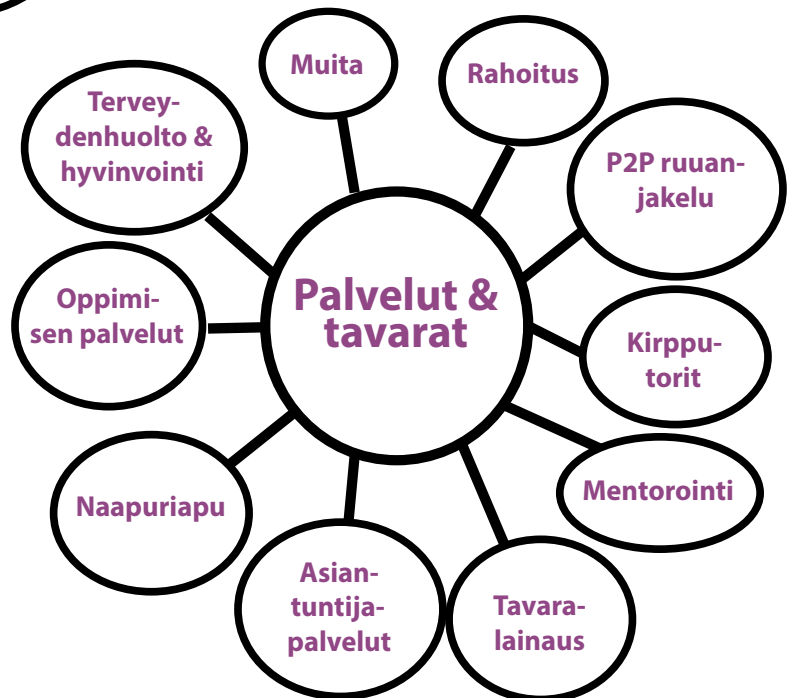

Shareit Blox Car mahdollisti ensimmäisenä auton vertaisvuokrauksen Suomessa

4.

Mikä teema kiinnostaa?

**RUOKA JA
SYÖMINEN**

Ruoka jakamistaloudessa

Ruokaan liittyvät jakamistalouden ilmiöt ovat erittäin mielenkiintoisia ja uusia toimijoita ja ideoita syntyy jatkuvasti. Erilaiset digitaaliset alustat tarjoavat kiinnostavia vaihtoehtoja esimerkiksi kotikokeille ja yhdistävät kokit ja kotiruokaa arvostavat samaan paikkaan.

Kotiravintola tarkoittaa sitä että kotikokki kertoo, mitä ruokaa hän mielellään laittaa ja ilmoittaa siitä esimerkiksi [www.shareyourmeal](http://www.shareyourmeal.com), eatwith.com eatfeastly.com, www.supershare.com tai www.vizeat.com alustalla. Samalla alustalla halukkaat syöjät voivat ilmoittautua ruokailijoiksi joko ilmaiseksi tai pientä korvausta vastaan. Kokin voi tarvittaessa tilata myös kotiin alustojen www.kitchensurfing.com ja www.kitchit.com välityksellä.

Hävikkiruokaa halutaan vähentää joka puolella maailmaa. Siksi nämä yritykset elävät nyt kukoistusaikaa. Ravintolat voivat ilmoittaa ylijäämälounaista mm. Lunchie ja ResQn kaltaisissa palveluissa. From Waste to Taste ry yhdistyksen tavoitteena on niin ikään ruokahävikin vähentäminen. Ravintola Loop (<http://www.ravintola-loop.fi/>) Lapinlahdessa tarjoilee hävikkiruusta tehtyjä annoksia.

Uusia ruuanjakelukanavia

Ruokaa toimitetaan nyt ravintoloista koteihin ennätysvauhtia eikä vähiten Woltin ja Foodoran kaltaisten palvelujen avulla.

Ruuan jakamista on tapahtunut pienessä mittakaavassa aiemminkin. Kotikatuni varressa on usein pieniä omenakoreja, joissa on lappu – saa ottaa. Nyt myös ylimääräiselle sadolle ja kauppojen vihanneksille ja hedelmille on perustettu fyysisiä ruokakomeroita, joihin voi tuoda ylimääräisiä ruokatarvikkeita. Saksassa erityisesti luomuruokaan keskittynyt foodsharing.de on erittäin suosittu. Yhdysvalloissa lertoverswap.com on saanut hävikkiruokaa jaettua jo satojatuhansia kiloja. Ruuanjakeluun liittyviä uusia liiketoimintamalleja ovat

myös ruokakauppakassit kuten sannanruokakassi.fi, Anton & Anton (ruokakassi.antonanton.fi) ja S-ryhmän Foodie.fi.

Ruokaosuuskunnat ja hankintarenkaat ovat yleisiä suurten kaupunkien alueilla. Näiden tavoitteena on pudas ja terveellinen lähiruoka, joka on tuotettu ilman teho-tuotantoa. Suoraan tuottajilta saa mm. Muna EggPress palvelusta ulkokananmunia. Lähiruuan tarjoajia ja tuottajia löytyy mm. <https://ruokaasuomesta.fi> ja www.aitojamakuja.fi. Yhdysvalloissa viikon ruokalistan ja lähiruokatuottajan ruuat saa mm. blueapron.com palvelusta.

Kuva: ruokakassi.antonanton.fi 11/16

aitojamakuja.fi

- auttaa löytämään paikalliset elintarvikeyritykset eri puolilta Suomea

Ruokahävikki kuriin!

Suomessa tuhlataan vuosittain 400 miljoonaa kiloa syömäkelpoista ruokaa! Kaikesta syömäkelpoisesta ruoasta haaskataan koko elintarvikeketjussa peräti 10–15 prosenttia.

Eniten ruokaa menee hukkaan kotitalouksissa, noin puolet enemmän kuin esimerkiksi kaupoissa. Ruoan tuottaminen, kuljettaminen ja valmistaminen aiheuttavat huomattavasti päästöjä. Jos valmis ruoka päätyy roskiin, ovat päästöt syntyneet turhaan. Roskiin heitetty ruoka verottaa myös lompakoitamme 500 miljoonalla eurolla vuosittain.

Ruokahävikillä tarkoitetaan ruokaa, joka on alun perin ollut syömäkelpoista, mutta joka syystä tai toisesta päätyy roskiin tai biojätteeksi. Ravintoloissa hävikkiä syntyy keittiöissä ruoan valmistuksen yhteydessä, tarjoilutähteenä etenkin linjastoruokailussa sekä asiakkaiden lautastähteenä. Hävikki jakaantuu keittiöhävikkiin, tarjoiluhävikkiin ja lautashävikkiin eri tavalla erilaisissa ravintoloissa. Myös ruokahävikin määrä riippuu paljon ravintolatyypistä.

Ravintolasektorilla noin viidesosa syötäväksi tarkoitusta ruuasta päätyy biojätteeseen. Tarjoiluhävikkiä syntyy etenkin henkilöstöravintoloissa ja kouluissa, joissa ruoka tarjoillaan linjastoista. Sen sijaan ravintoloissa, joissa ruoka valmistetaan asiakkaan tilauksesta, tarjoiluhävikki on huomattavasti vähäisempää.

EU:n lainsäädännössä kiertotaloudelle asetetaan selkeät tavoitteet ja keinot. Esimerkiksi ruokahävikin halutaan puolittuvan vuoteen 2030 mennessä. Tavoit-

teeseen pyritään muun muassa kehittämällä ruokajätteen mitta- ja seurantamenetelmiä, etsimällä hävikin vähentämisen keinoja ruokaketjun eri osissa sekä tunnistamalla esteitä ja asioita, jotka lisäävät ruokahävikkiä tai estävät sen vähentymistä.

Jakamistalouden kautta on tullut myös uudentyyppisiä ratkaisuja erityisesti ravintoloiden tarjoiluhävikin minimoimiseksi ja nämä onkin otettu ilolla ja suurella sydämellä vastaan! Markkinoilla on muutama mobiilisolvellus, jonne ravintola voi ilmoittaa ylimääräiset lounasannokset ja asiakas voi varata ja maksaa aterian suoraan älypuhelimien napin painalluksella. Kunhan linjastoruokailun elintarvikehygieniaan liittyvät tiukat säädökset saadaan järkevöitettyä, voisivat nämä sovellukset tuoda myös huikkeen parannuksen henkilöstö- ja kouluruokailun tyyppisiin paljon ravintolahävikkiä aiheuttaviin ravintoloihin.

Sharing City hankkeessa olemme paljon pohtineet ruokahävikkiä ja Espoon kaupunki on jo rohkeasti kokeilemassa hävikkiruokasovelluksen käyttöä muutamissa omissa ravintoloissa; iso peukku tälle ja toivottavasti työ laajenee!

Voit lukea lisää hävikkisovelluksista tästä:

Yle.fi "Annokset menevät minuuteissa" - lounaspaikkojen hittituote laajenee seuraavaksi hotelliaamiaisin.

Jakamistalouden ilmiöitä syömisen saralla

Syötävä on ihmisen joka päivä, siitä ei pääse yli eikä ympäri! Siksi ei taidakaan olla ihme, että juuri syömiseen ja ruokailuun liittyviä jakamistalouden ilmiöitä on noussut kuin sieniä sateella!

Löytyy erilaisia ratkaisuja reseptiikkaan ja ruokakassien kokoamiseen sekä kotiin saamiseen, ravintolaruoan kotiinkuljetukseen, hävikkiruoan minimointiin, yhdessä kokkaamiseen ja pop-up tyyppisiin ravintoloihin. Ehkä eniten julkisuudessa ja mediassa Suomessa ovat olleet ravintolapäivä ja ravintolaruoan kotiinkuljetuspalveluista **kotimainen Wolt** ja **saksalainen Foodora**. Näiden suosion näkee, jos sattuu aterioidaan johonkin kantakaupungin suosituista ravintoloista; pirteän värisiä ruokalähettejä astuu ovesta sisään jatkuvasti!

Kuva: wolt.com/Roope Tanska

MTV:n artikkelissa kerrotaan yleisesti ruokalähetien toiminnasta.

Mtv.fi: ruoka on nyt digia ja yritykset kukoistavat - Foodora kasvanut satakertaiseksi ja Woltilla tienaa "kymmenen vapaapäivää."

YLE puolestaan ruotii enemmän kotimaisen WOLTin tarinaa ja erityisesti lähettien palkkakohua artikkeleissaan

Yle.fi: Wolt on menestynyt startup, mutta rikkaaksi se ei vielä tee - "Nostan vähemmän palkkaa kuin keskimääräinen suomalainen."

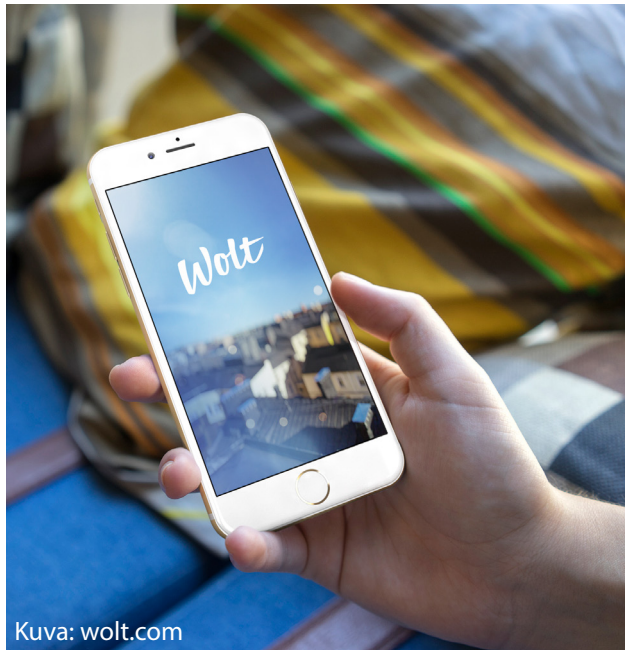
Yle.fi: Wolt vastaa palkkakohuun nostamalla lähettien korvaustasoa: "Pyydän todella nöyrästi anteeksi."

Helppoa jakamistalouden liiketoimintamallilla rahan tekeminen ei vielä ole, mistä todistaa mm. Woltin ensimmäisen vuoden kovat tappioluvut.

Wolt teki ensimmäisellä tilikaudellaan miljoonatappion

Sijoittajat kuitenkin uskovat Woltin liiketoimintamalliin.

Talouselämä: Tukholmaan laajentava suomalais-yhtiö Wolt sai 10 miljoonan sijoituksen.

Kuva: wolt.com

LIKENNE & LIKKUMINEN

**Autoa ei tarvitse enää omistaa,
kyyti tai fillari löytyy muutamalla
klikkauksella**

Jakamistalous on muuttanut, ja muuttaa, nopealla vauhdilla ihmisten käyttäytymistä auton omistamiseen ja yleisemminkin liikkumiseen liittyen. Autoa ei yleensä tarvita koko ajan, joten se voidaan jakaa muiden kanssa. Älypuhelimien kautta löytää kyytien jakajia kaupungista toiseen liikuttaessa, esim. Helsinki-Vaasa välillä on vilkas kyytien jakamisen Facebook sivusto. Kuluttajat arvostavat käyttämisen helppoutta ja edullisuutta, ja käyttöä tarpeen mukaan.

Autojen yhteiskäyttöpalveluja tarjoaa maailmanlaajuisesti Car2Go palvelu, jossa auton voi ottaa käyttöön helposti kaupungilta ja palautuspaikan voi katsoa mobiilisti kartalta. Tukholmassa tämä palvelu jo on, mutta ei vielä Helsingissä. Samaan tarpeeseen täällä aloitti palveluja tarjoava GoNow- kesällä 2016. Taloyhtiöille yhteiskäyttöautoja tarjoaa 24Rent, joka on rakentanut siihen hyvin toimivan palvelukonseptin. Taloyhtiö tarjoaa parkkipaikan, ja kaiken muun hoitaa 24Rent. Auton voi ottaa käyttöön ja maksaa netin kautta ja ovi aukeaa älypuhelimella. Yritys huolehtii myös auton huolloista ja esim. renkaiden vaihdosta. Tällaisia kokeiluja on käynnissä jo mm. Helsingissä, Vantaalla, Espoossa ja Tampereella. Ekorent tarjoaa sähköautojen yhteiskäyttöpalveluja ja on joukkorahoituksen avulla lisännyt palvelupisteitään pääkaupunkiseudulla.

Laita autosi tienamaan

Autojen vertaisvuokrauspalvelussa auton voi laittaa tienamaan, kun sitä ei itse tarvitse. Tämä on Keski-Euroopassa erittäin suosittua, ja mahdollistaa matkustamisen palveluketjun kautta esim. Berliinistä Alpeille hiihtämään. Ensin junalla ja sitten auto käyttöön vaikka Münchenistä ja siitä autolla Alpeille. Drivy on suurin palvelun tarjoaja Euroopassa. Jokaiseen vuokraukseen sisältyvä vakuutus ja kattava asiakaspalvelu tekevät sen käytöstä turvallisen ja vaivattoman. Suomessa tällaista palvelua tarjoavat mm. Shareit bloxcar ja RIDEnRENT.

Kaupunkipyörät tulivat Helsinkiin 2016 keväällä, ja ovat erittäin suosittuja. Painopiste on lyhyiden matkojen tekemisessä esim. ensin metrolla ja asemalta fillarilla toimistolle. Kaupunkipyörät on kytketty osaksi matkakorttijärjestelmää, joka tekee käytöstä helppoa. Helsingin kaupunkipyörien kattama alue laajenee ensi keväänä ja myös Espoo ja Vantaa ovat pilotoimassa kaupunkipyörien käyttöä osana liityntäliikennettä.

SHARE IT
BLOX CAR

AUTOT LIITY **NÄIN SE TOIMII** VAKUUTUKSET UKK HINNASTO YRITYS

**OIKEA AUTO
OIKEAAN AIKAAN.**

Kuva: shareitbloxcar.fi 11/16

Viimeisen kilometrin haasteeseen on Aviapoliksessa käynnissä pilotti, jossa juna-asemalta työpaikalle voidaan ottaa jaettu taksikyyti, Vedia. Jaettu taksipalvelusovellus mahdollistaa kyydin hinnan jakamisen suoraan kullekin matkustajalle. Tämän tyyppiset ratkaisut toivottavasti vähentävät yksin ajavien osuutta työmatkaliikenteessä ja tuovat lisää julkisen liikenteen käyttäjiä päivittäiseen liikkumiseen.

Kuva: vedia.fi 11/16

Logistiikkaan ja tavaroiden kuljetukseen on taksilla käynnissä pilotteja, jossa puhelimella voi tilata tavarakyydin taksilta. Myös PiggyBaggy, joukkoistettu tavarankuljetuspalvelu, toimii olemassa oleviin resursseihin perustuen. Jos menet kirjastoon palauttamaan kirjat, voit viedä samalla myös naapurin kirjat. Ja lähikaupasta voit tuoda myös lähellä asuvan vanhuksen tai kiireisen lapsiperheen kauppakassin, joka on pakattu kauppaan valmiiksi ja maksettu netissä.

Vedia Taxi piloting in a mobility experiment in Aviapolis, Vantaa

BlaBlaCar – luotettua kyytien jakamista

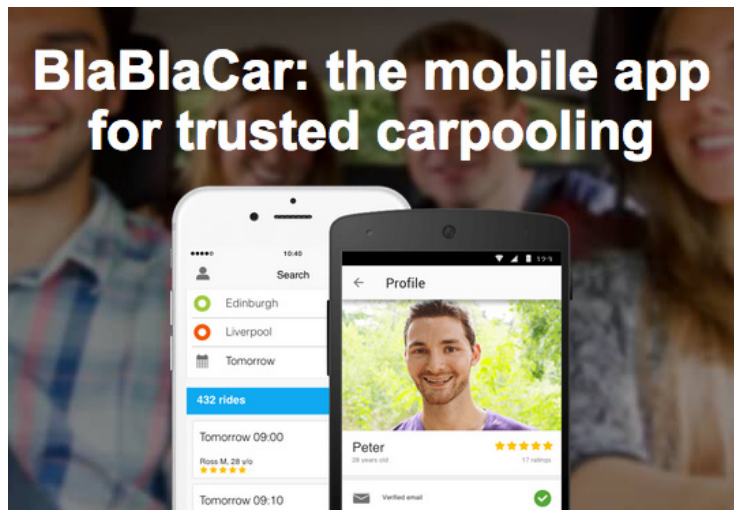
Nopeasti kasvava ranskalainen yritys BlaBlaCar yhdistää ihmiset, jotka haluavat matkustaa ja kuskit, joilla on vapaita paikkoja autossa. Yli 2 miljoonaa ihmistä matkustaa BlaBlaCarilla joka kuukausi. Yrityksellä on 10 miljoonaa käyttäjää 14 maassa. Yritys on ensimmäinen, joka kehitti alustan, missä kuski ja matkustaja löytävät toisensa ja joka mahdollistaa kustannusten jakamisen pitkällä, kaupunkien välisillä matkoilla. Esimerkiksi Uber toimii vain kaupunkien sisällä ja ei siten ole BlaBlaCarin kilpailija. BlaBlaCar on kasvava ja kansainvälistyvä yritys, joka on houkutelut myös riskisijoittajia. Viimeisen rahoituskierroksen jälkeen (2015) yrityksen valuaatio oli 1,5 miljardia dollaria.

BlaBlaCar syntyi kun nuori opiskelija halusi mennä kotiin perheensä luo viettämään joulua. Hänellä ei ollut autoa. Junat olivat täynnä, ja tiet olivat täynnä ihmisiä ajamassa kotiin, yksin autoissaan. Hän sai ajatuksen, että hänen pitäisi löytää yksi autolla ajava kuski, joka ajaisi sinne minne hänkin oli menossa.

Hän jakaisi bensakustannukset siitä hyvästä, että saisi matkustaa kyydissä. Hän ajatteli, että sen voisi tehdä netin kautta, mutta sellaista sivustoa ei löytynyt. Tämä oli alku uudelle kyydinjakamisen startupille. Vuosi oli 2006.

BlaBlaCar korostaa että kuskien ei tule tavoitella voittoa, vaan kyytien tarjoaminen mahdollistaa kustannusten jakamisen. Kun kyse on vain kustannusten jakamisesta, se estää bussien ja muiden ammattikuljettajien vastustuksen. BlaBlaCar ottaa palkkion kuskiensa ja matkustajien välittämisestä kuskielta (10 %). Tämä sisältää myös alustan ylläpitämisen ja kehittämisen. Vuonna 2015 yritys laajeni myös Euroopan ulkopuolelle, Intiaan ja Latinalaiseen Amerikkaan.

Kuvat: BlaBlaCar

BlaBlaCar panostaa paljon luottamuksen rakentamiseen, turvallisuuteen ja alustan ammattimaiseen ylläpitämiseen. Käyttäjien täytyy käyttää oikeaa nimeään ja valokuviaan. Puhelinnumerot ja meiliosoitteet tarkastetaan. BlaBlaCarin profiiliin voi linkittää olemassa olevaan sosiaalisen median tilin, joka lisää luottamusta ja avoimuutta. Käyttäjät arvioivat toisensa jokaisen kyydin jälkeen, ja tällä voi rakentaa itselleen luotettavan yhteisön, jossa tunnetaan henkilökohtaisesti kuski ja matkustajat. Lisäksi uusi käyttäjä voi myös luottaa kuskiin, jos hänet on arvioitu luotettavaksi aikaisempien kyytien osalta. Sekä kuskit että matkustajat voivat valita, kenen kanssa matkustavat. BlaBlaCar tuottaa arvokasta tietoa jokaisen käyttäjän viimeaikaisesta tekemisestä ja kokemuksen tasosta.

Bla Bla Car

BlaBlaCarin perustajat: Francis Nappez (vas),
Nicolas Brusson, Frédéric Mazzella.
Kuva: BlaBlaCar

ASUMINEN & TILAT

Tilat jakamistaloudessa

Jakamistalouteen liittyvät oleellisesti erilaiset alustat, jotka mahdollistavat jakamisen ja lisäävät luottamusta, sillä alustoissa on sekä vuokrattavan tilan että vuokralaisen arviointimahdollisuus.

Jos ihmisten, tavaroiden, palvelujen ja tilojen välissä ovat alustat tekevät voittoa, tällöin puhutaan myös alustataloudesta. Alustatalouden malliesimerkkeinä voidaan mainita Airbnb, tavallisten ihmisten huoneita, tiloja ja koteja ja tiloja tarvitsevien ihmisten kohtaamispaikka. Liiketalousmallina on ottaa vaihdon mahdollistamisesta ja alustan käytöstä oma osuus. Airbnb on onnistunut tässä täydellisesti ja tehnyt perustajistaan miljonäärejä ja palvelu nähdään vakavana hotellien kilpailijana. Hotellien kilpakumppaneiksi ovat tulleet myös Sohvasurffaus www.couchsurfing.com, Wimdu (www.Wimdu.fi) ja Housetrip (www.housetrip.com) sekä kotivaihdot kuten Homeexchange (www.homeexchange.com/fi) tai Hicommon

Työtilat tehokäyttöön

Työ-, kokous, ja vapaa-ajan tiloja on yritetty saada tehokkaampaan käyttöön jo pitkään, mutta varsinainen buumi alkoi vuonna 2005 mistäpä muualta kuin San Franciscosta, jonne perustettiin ensimmäinen yhteiskäyttötila Spiral Museen. Samana vuonna perustettiin myös Co-Working wiki yhdistämään tilojen omistajat ja tarvitsijat. Pian ajattelu levisi myös Eurooppaan ja esimerkiksi Saksassa avattiin ensimmäinen yhteiskäyttötila Betahouse vuonna 2009. Kansainvälinen WeWork yhteisö perustettiin vuonna 2010. Tyypillistä kaikille tilantarjoajille on se, että tilojen käyttö on joustavaa – tilan voi vuokrata muutamasta tunnista useisiin kuukausiin.

Yhteiskäyttötilat ja alustat Suomessa

Myös Suomessa on tällä hetkellä useita erilaisia yhteiskäyttötilojen tarjoajia ja alustoja, jotka yhdistävät tarjoajat ja tarvitsijat. Esimerkiksi Loft (<http://lofthelsinki.com/>) on Helsingin Pasilan YLEn tiloissa sijaitseva luovien alojen yhteiskäyttötila. Turussa yhteisöllinen työtila Werstas (<http://www.werstasturku.fi/fi>) tarjoaa paikan jopa 200 henkilölle. Mothership of Work (MOW) (<http://mow.fi/>) on Helsingissä Spondan rahoittama yhteistilakonsepti 300 henkilölle. Tilavarausalustoja ovat mm. Mushrooming (<https://www.mushrooming.fi/>), Venuu (<https://venuu.fi> sekä Helsingin kaupungin pilotti Varaamo (varaamo.hel.fi)). Kansainvälisistä palveluista voidaan mainita neuvottelu- ja juhlatiloja tarjoava Liquidspace.com. Liike- ja kauppapaikkojen vertaisvuokraamo on thestorefront.com.

Jaettujen työtilojen ideana on myös se, että kun erilaiset ihmiset kohtaavat, syntyy aivan uusia oivalluksia. Uusia oivalluksia voi syntyä vaikka siten, että jaat oman kotisi aivan vieraiden kanssa yhdeksi päiväksi työskentelyä varten. Kodin voi laittaa varaukseen Hoffice palvelun kautta. Idea on kansainvälinen, ja toistaiseksi palvelulla ei ole Suomessa ja Helsingissä muuta "varausalustaa" kuin Facebook -sivusto. <https://www.facebook.com/hofficehelsinki/>. Kannattaa kokeilla! Jos kaipaan seuraa etätöypäivääsi, miksi et jakaisi kotiasi muiden etätöyöntekijöiden kanssa?

VENUU

Kansainvälisiä työtilojen vuokrauspalveluja ovat mm. Sharedesk (www.sharedesk.net), Pivotdesk (www.pivotdesk.com) ja Breather (<https://breather.com>). Saksalainen Tandemploy (<https://www.tandemploy.com/de/home>) palvelussa ihmiset haluavat jakaa myös työtä, ei vain työtiloja. Eli jos tarvitset työhösi lisäapuja, tämän palvelun kautta sen löytäminen onnistuu.

Kuva: mow.fi 11/16

Kuva: kimppakämpä.fi 11/16

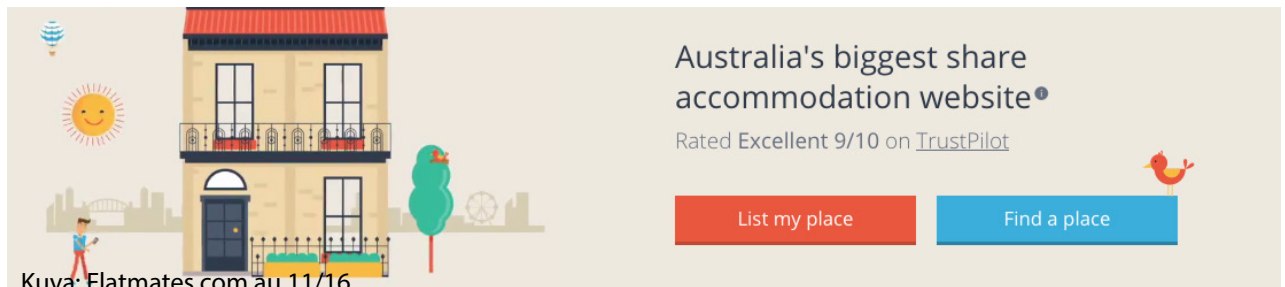
Asuako yhdessä?

Asuntopula vaivaa kaikkialla ja etenkin opiskelijoiden on välillä hankala löytää asunto opiskelupaikkakunnalta. Co-housing (<https://housinganywhere.com>) on opiskelijoille suunnattu palvelu, jonka avulla voi löytää sopivan opiskelijakämpän. Jos on onnistunut saamaan asunnon, voi sen jakaa esimerkiksi Flatmates (<https://flatmates.com.au>), Spareroom (www.spareroom.co.uk) tai Roommates (www.roommates.com) palvelujen välityksellä

Esimerkiksi Koreassa ja Hollannissa Denverin palvelutalossa on yritetty edistää ikäihmisten ja opiskelijoiden yhteisasumista. Myös Helsingissä on käynnissä ikäihmisten ja opiskelijoiden yhteisasumiskokeilu Laajasalossa. Uutta asumismuotoa ovat kokeilleet myös Helsingin sosiaali- ja terveysvirasto, Helsinki Missio ja Diakonialaitos. Tavoitteena on nuorten asunnottomuuden vähentäminen.

Uusia asumisratkaisuja kehitetään koko ajan. Hollannissa opiskelijat asuvat konttitaloissa. Yhdysvalloissa Sandboxhouse.us on konsepti, jossa rakennusyrittäjä rakentaa talon yhteiskäyttöasumista varten.

Kuva: omanmuotoinenkoti.munstadi.fi 11/16

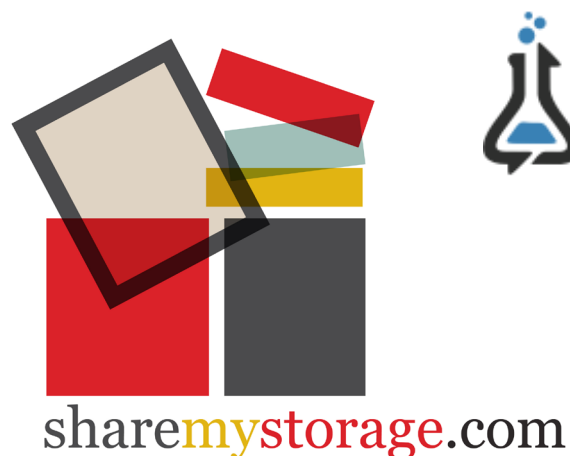
Kuva: Flatmates.com.au 11/16

Puutarhasta logistiikkaan ja laboratorioon

Jakamistalous on onnistunut tilojen näkökulmasta laajenemaan hyvinkin erikoisille alueille. Kotipuutarhan voi vuokrata viljelykäyttöön GradenShare.org, meine-ernte.de: Yardsharing.org palveluissa tai pihan voi vuokrata telttailukäyttöön Campinmygarden.com sivustolla.

Oman asunnon voi vuokrata myös taidenäyttelyn tai kulttuuriesityksen pitämiseksi www.hostmygig.com. Jos tarve on kehittää jotain uutta ja mullistavaa laboratorioon voi vuokrata scienceexchange.com palvelusta.

Tilojenjako ajattelu on laajentunut työtiloista myös vapaa-aikaan ja harrastuksiin. Bookndo (www.bookndo.com) varaamossa on tarjolla erilaisia harrastustiloja ja mahdollisuuksia. Esimerkiksi taloyhtiöt voivat jakaa jopa ylimääräisiä saunavuorojaan tilanjakoalustojen kuten kliffainnovations.comin kautta. Hotellit muuttavat kovaa vauhtia aulojaan ja kokoustilojaan yhteiskäyttöön sopiviksi ja helposti varattaviksi ja kaupungit ja kunnat pohtivat, miten kansalaiset saisivat paremmin tietoa heidän vapaista tiloistaan.

Oman kellarikomeron tai autotallin voi vuokrata Sharemysstorage (www.sharemysstorage.com) tai Roost (<https://roost.com>) palvelujen välityksellä. Varastointiin on erikoistunut myös boxbee (<https://boxbee.com>) sivusto. Täydenpalvelun vertaisvarastointia ja logistiikkaa voi hankkia Makespace (Makespace.com) palvelusta.

Saksassa ja Hollannissa suuren suosion ovat saaneet myös niin sanotut nikkarointikahvilat, Repair Cafet. Ideana on yhdistää kahvilaan rikkinäisen tavaran omistaja ja sen korjaaja. Näin tavaroiden käyttöikä voidaan pidentää ja toisille kenties aiemmin tuntemattoman ihmiset voivat tavata toisiaan kahvikupposen ääressä.

Kuva: kliffainnovations.com 11/16

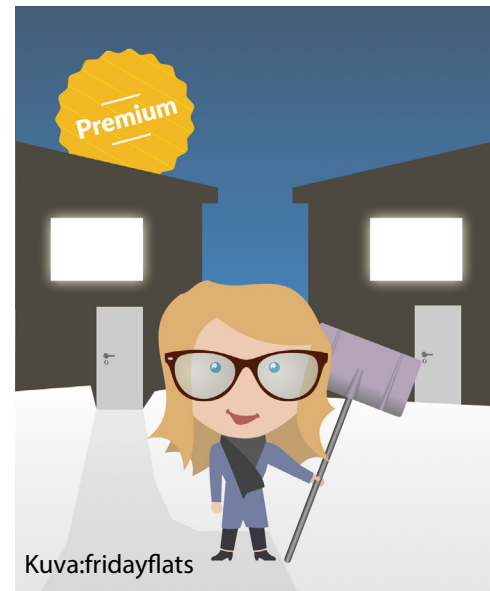
Koti vuokralle ja asunto avaimettomaksi

Myös suomalaisista on tullut ahkeria kotien ja huoneistojen vuokraajia. Kiitos kysynnän ja tarjonnan mahdollistavien alustojen kuten yhdysvaltalaisomistuksessa olevan Airbnbn (<https://www.airbnb.fi>) tai suomalaisen Forenomin hallinnoiman Friday Flatsin (<https://fi.fridayflats.com/>). Toki kesämökkejä ja lomahuoneistoja ovat Suomessakin välittäneet jo pitkään muun muassa Lomarengas ja Homeaway, mutta nyt jakamistalouden imussa päivittäin käytössä olevista kodeista voidaan vuokrata vaikka vain yksi huone tai jopa sohva. Tämä on lisännyt tarjontaa ja samalla myös avainlogistiikan tarvetta huomattavasti.

Suurissa eurooppalaisissa ja yhdysvaltalaisissa kaupungeissa on paljon asuntoja tarjolla ja niin on myös erilaisia avainpalveluja tarjoavia yrityksiä kuten KeyCafe. (<https://www.keycafe.com/>) KeyCafe on tarkoin valittu paikka, johon huoneiston omistaja voi jättää avaimet haettavaksi. Paikat ovat auki 24/7. Omistaja voi merkauttaa avaimet RFID-sirulla (Radio Frequency Identification), jolloin omistaja voi seurata, missä avaimet milloinkin ovat. RFID-siru auttaa myös, jos avaimet katoavat. Vuokraajalle tulee SMS viesti, mistä avaimet

voi noutaa ja omistaja saa viestin, kun avaimet on palautettu. Vuokranantajalle palvelu maksaa noin 7,95 dollaria kuukaudessa + 1,95 avainten haku. Avainkahvilat sijaitsevat yleensä lähellä asuntoja. Kahvilan pitäjä saa pienen korvauksen avainvaihdosta. Yleensä avainten hakijat myös ostavat purtavaa kahviloista, joten hyötyjinä ovat kaikki osapuolet. Suomessa R-kioski ilmoitti kesällä 2016 aloittavansa vastaavan avainpalvelun. (<https://www.r-kioski.fi/lehdistotiedotteet/r-kioskilta-uusi-palvelu-r-avainpalvelu-hoittaa-avainten-sailytyksen-ja-luovutuksen/>)

Guesty (<https://www.guesty.com/>), City Go Pilot (<http://citycopilot.com/>) ja Proprly, joka yhdistyi MetroButlerin kanssa (<http://www.metrobutler.com>) ovat vastaavasti palveluja, jotka hoitavat avainlogistiikkaa vuokraajan puolesta siivouksen, front deskpalvelun ja huoltotoimien ohessa.

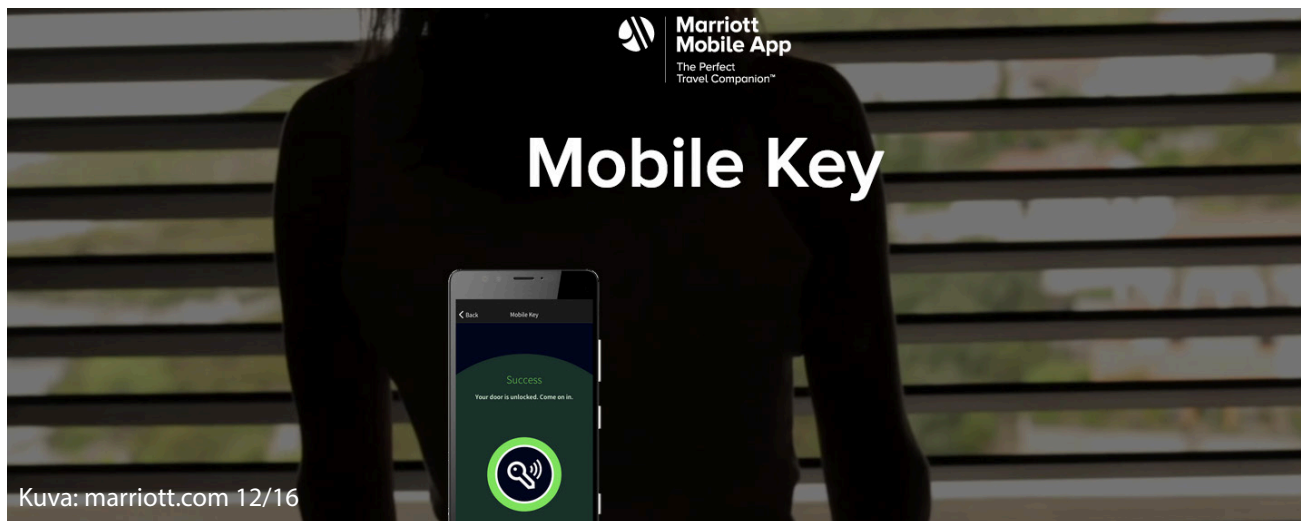
Avaimettomuutta kokeillaan

Yksi vaihtoehto rivi- ja omakotitalojen avainlogistialle on lukkojen vaihtaminen koodilukkoiksi, jolloin sisälle pääsee koodin näpyttelemällä lukkoon. Koodin voi ohjelmoida toimimaan tietylle aikajaksonalle ja se on helppo vaihtaa. Koodin voi toimittaa vuokralaiselle vaikka tekstiviestillä. Koodilukkoja tarjoavat jo monet lukkovalmistajat. Koodilukkoja on saatavissa sekä avaimellisina että avaimettomina ratkaisuin.

Täysin avaimettomia lukkoratkaisuja on koekäytössä esimerkiksi muutamissa hotelleissa kuten Marriott, aLoft, W ja Hilton. Järjestelmä perustuu puhelimen yksilölliseen IMEI tunnistukseen ja Bluetooth järjestelmään. Järjestelmää on ollut kehittämässä mm. Assa Abloy yritys. Hotellivieras saa puhelimeensa tiedon huoneen numerosta ja milloin huone on valmis.

Jotkut hotellit ovat vieneet järjestelmän jopa niin pitkälle, että voit itse valita huoneesi erillisestä huonekartaasta. Huoneen ovi avautuu kännykkää näyttämällä. Jokaisella hotellilla on oma järjestelmänsä, johon täytyy ensin rekisteröityä asiakkaaksi. Muutoin avaintietoja ei lähetetä.

Jos haluat säilyttää perinteiset avaimet, voit käyttää erillisiä avainlaatikoita. Niitä on useita erilaisia ja laatikon voi piilottaa ja asentaa haluamaansa paikkaan. Laatikon saa auki koodilla, jonka voi lähettää vuokraajalle tekstiviestinä. Koodin voi vaihtaa joka vuokraterran jälkeen. Vuokra-ajan loputtua avaimen voi palauttaa samaan laatikkoon.

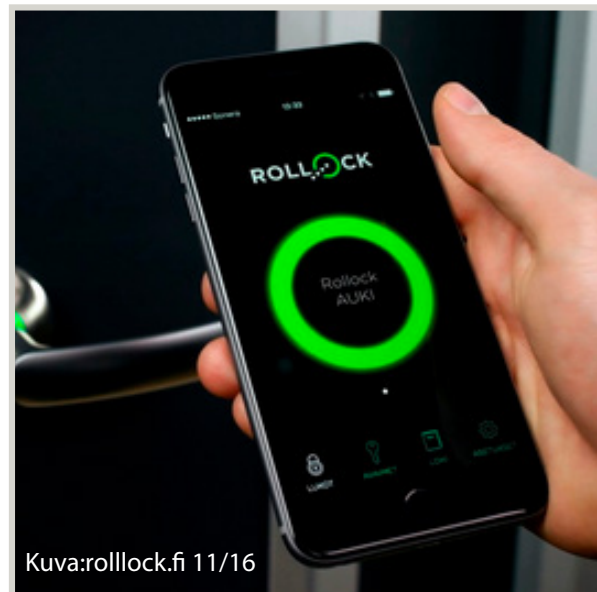
Kuva: marriott.com 12/16

Suomalainen Rollock haastaa kansainvälisiä kilpailijoita

Suomalainen Rollock on tullut markkinoille oivaan aikaan, sillä otaniemeläinen yritys suunnittelee ja valmistaa täysin avaimettomia älylukkoja. Lukon toiminta on integroitu lukon vastarautaan, josta sähkö siirtyy induktion avulla lukkorunkoon. Lukossa on siten langaton sähkön ja tiedonsiirto-ominaisuus. Lukkoon on niin ikään integroitu NFC- ja Bluetooth lukijat ja WIFI antenni. Lukon voi avata joko puhelimella tai tagilla. NFC-tageja käytetään yleensä lähilukuun ja esimerkiksi pankkikorttisi voi sisältää tagin, joka mahdollistaa sen, että korttia tarvitsee vain vilauttaa kassalla. Kassan NFC lukulaite rekisteröi maksun. Nyt samaa teknologiaa voi käyttää myös kodin lukituksessa. Lukon toiminta on turvattu myös sähkökatkojen aikana.

Kerrostaloasukkaan vaihtoehdot

Kerrostaloasukkaan lukkovaihtoehdot eivät ole ihan yhtä yksinkertaisia kuin ovat omakoti- ja rivitaloasukkaiden, sillä kerrostaloissa on yleensä yhteinen alaovi. Kerrostaloyhtiöiden lukitusratkaisut perustuvat taloyhtiön tekemiin päätöksiin. Oman huoneiston lukot voi vaihtaa älylukoiksi, mutta asiasta pitää informoida sekä taloyhtiön hallitusta että huoltoyhtiötä. Lisäksi on turvettava huoltomiesten pääsy tarvittaessa huoneistoon. Kerrostaloasunnon vuokraaja voi myös turvautua R-kioskin avainpalveluun.

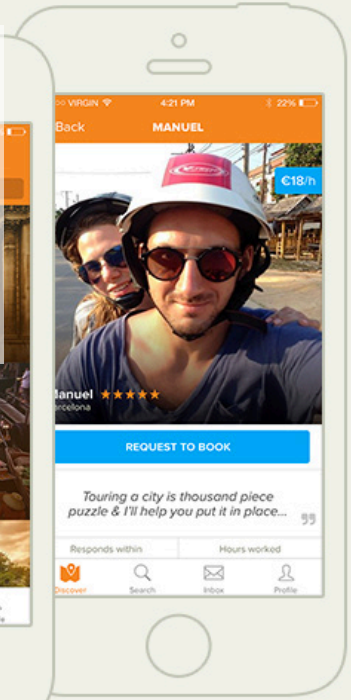
Never miss another adventure.

We connect you with people who have gear for rent.

Kuva:shareshed.ca 12/16

What's Your Next Adv

PALVELUT JA TAVARAT

Kuva:showaround.com 12/16

Kuva:zeit42.de 12/16

JÄRVENPÄÄN VAATEPUU
- designvaatelainaamo -

Kuva:jarvenpaanvaatepuu.fi 11/16

Läheskään kaikkea ei tarvitse omistaa, osan voi huoletta lainata

Tavarat ja lähimmäisapu lienevät jakamistalouden tunnetuimpia ilmiöitä. Kirpputorit ovat kaikille tuttuja ja tavaroiden vaihdosta on digitaalisten alustojen avulla tullut helppoa ja yksinkertaista. Paikallinen yhteisöllisyys on synnyttänyt useita naapuriapuun nojaavia palveluja kotieläinten hoidosta kalusteiden kasaamiseen. Myös omaa osaamistaan voi laittaa kiertoon – joku haluaa musiikinopettajaa, toinen tarvitsee kirjanpitäjää – hinnan kertoo palvelun tarjoaja.

Toisen turhuus on toisen aarre

Kirpputorit ovat hyvä, vanha tapa kierrättää itselle turhaksi käyneitä tavaroita ja digitaalisten alustojen myötä niiden asiakaskunta on laajentunut jopa kansainväliseksi. Kirpputoreja on myös erikoistavaroille kuten teatterin lavasteille, raskaille työkoneille, taiteelle, musiikille, listaa voi jatkaa loputtomiin. Suosituimpia kirpputori-tuotteita ovat huonekalut, työkalut ja vaatteet. Mutta on kirpputoreja myös ihan myyntitarkoituksiinkin käytetty. www.etsy.com sivusto toimii käsityöläisten myyntialustana.

Myös harvoin tarvittavat tavarat on viisaampi lainata kuin ostaa omaan käyttöön. Suomalainen kuinoma.fi palvelu aloitti toimintansa kalliita sukellusvälineitä lainaamalla. Nyt tarjonta on laajentunut myös puutarha-, retkeily- ja harrastevälineisiin. Harvinaisempia tavaroita lainaa cohealo.com, josta voi etsiä sairaalatarvikkeita lainaksi. Työvälineiden vuokrausta kokeillaan myös liiteri.net -palvelussa.

Erityisesti vaatteisiin erikoistuneita peer-to-peer vaatelainaamoja on syntynyt runsaasti. Lieneekö syynä se, että koskaan ei ole juhliin sopivaa päälle pantavaa. Tai asia voi olla päinvastoin, kaappi on täynnä hienoja asuja, mutta kukaan ei niitä käytä. Apu voi löytyä esimerkiksi www.stylelend.com, [Curtsy \(http://curtsyapp.com/\)](http://Curtsy.com/) tai Järvenpään vaatepuusta www.jarvenpaanvaatepuu.fi, joka kertoo olevansa naisten yhteinen designvaatekaappi.

Naapuriapua ja vertaisoppimista

Suomessakin on useita naapuriapua tarjoavia alustoja, joista esimerkkeinä voidaan mainita Stadin aikapankki ja nappinaapuri. Kansainvälisiä ovat taskrabit.com, fiverr.com. Getmusketeer.com auttaa turva-asioissa, samoin getbannerman.com. Treeneihin saa seurata joinvint.com sivustolta ja rupatteluapua kindlychat.com palvelusta. Tietoliikennepalveluja ja vertaisverkkoja voi kalastella opengarden.com ja corp.fon.com yhteisöistä.

Oppimiselle ja opetukselle on omat alustansa. Khan-academyn (khanacademy.org) motto on, että kuka tahansa voi oppia mitä tahansa ja ilmaiseksi. Coursera.org tarjoaa ilmaisia MOOC-kursseja lähes mistä tahansa aihepiiristä. Vertaisoppimisalustoina mainittakoon skillshare.com ja chegg.com.

coursera

Kuva: jarvenpaanvaatepuu.fi 11/16

TaskRabbit

Etsy

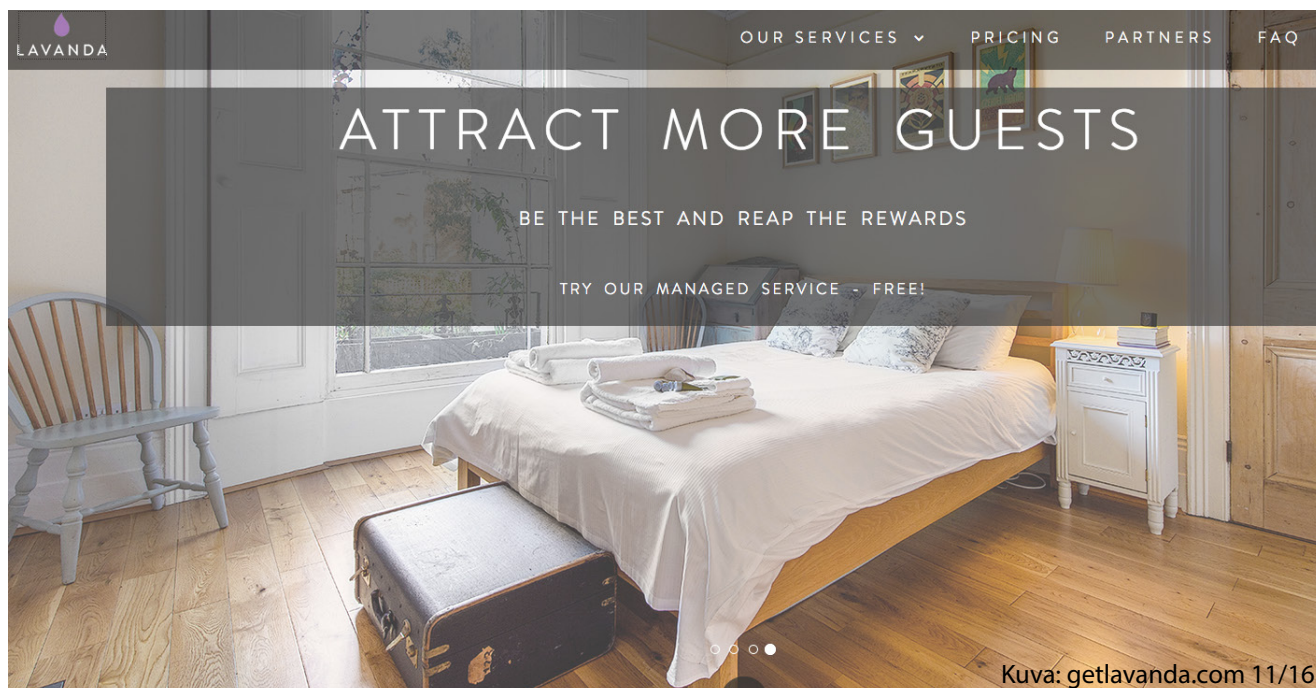
Jakamistalous poikii uusia liiketoimintamalleja

Jakamistalouden vanavedessä ja etenkin majoitus-tiloja tarvitsevien ja tarjoavien väliin sijoittuvan alustan Airbnb:n vanavedessä maailmalle on syntynyt paljon uusia liiketoimintamalleja. Hyvin pian asuntojen vuokraajat huomasivat tarvitsevansa erilaisia palveluja kuten siivousta, pyykkäystä, avainpalvelua ja muuta logistiikkaa.

Maailmalla on jo useita huoneistojen kokonaisvaltaiseen hostaukseen erikoistuneita yrityksiä, jotka palvelevat Airbnb:n vuokranantajia. Näistä voidaan mainita esimerkiksi Lavanda, joka lupaa hakea pyykkiä 25 minuutin sisällä, siivota huoneiston ja hoitaa avainlogistiikan. Yrityksen työ on järjestetty jakamistalouden periaattein.

Lavanda verkostoon voi ilmoittautua kuka tahansa pyykin pesijäksi, siivoajaksi, talonmieheksi tai avainkioskiksi. Näin töidentekijät saadaan mahdollisimman lähelle vuokrattavia asuntoja.

Washbox on lontoolainen pyykinpesupalvelu, joka tarjoaa pesupalvelua 24/7 periaatteella. Pyykit voi jättää talossa sijaitsevaan lokeroon, joista yritys käy ne noutamassa pesua varten. Yritykselle kävi kuten monelle muullekin start-upille, sen osti brittiläinen pesulayritys Laundrapp. Lontoolaiset Laundryrepublic, Zipjet ja Spyn toimivat vastaavalla periaatteella kuin Washbox ja tarjoavat mm. pyykinpesupalvelua Airbnb:n huoneistojen tarjoajille.

Kuva: Stockholmarunningtours.com 11/16

Stailausta, oppaita ja viimehetken tarjouksia

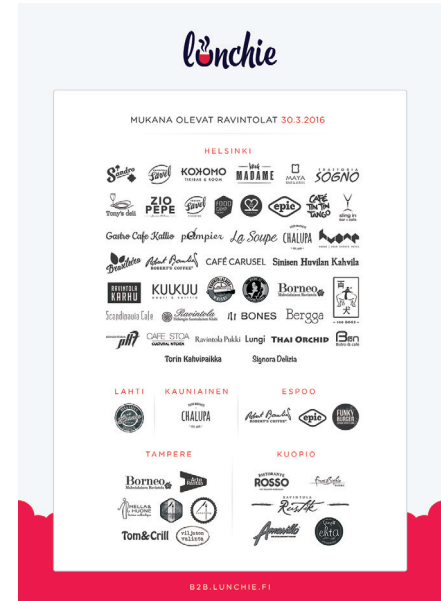
Airbnbn vuokranantajien päänvaivana ovat muutkin asiat kuin siivous ja pyykinpesu. Huoneista on saatava hyvä kuvat, jotta asiakkaat vuokraisivat juuri minun asuntoni ja tuottokin pitäisi jotenkin maksimoida. Hostmaker (<https://hostmaker.co/>) kutsuu itseään täyden palvelun taloksi, jolta onnistuu sekä kuvien ottaminen, hinnan maksimointi että huoneistojen stailaus. Mikäli kielitaito ei riitä, Hostmaker huolehtii vuokralaisten hyväksymisestä ja viestinnästä vuokraajan puolesta. Yritys toimii tällä hetkellä Lontoossa, Roomassa, Barcelonassa ja Pariisissa ja kehuu tekevänsä noin 5000 stailausta kuukaudessa. Instabed (<http://www.instabedapp.com/>) katsoo liiketoimintaa vuokralaisen näkökulmasta. Sen appsin avulla vuokraaja voi tarkistaa Airbnbn viimehetken tarjoukset ja säästää rahaa.

Nyt matkaja ei edes tarvitse kantaa kaikkia tavaroita mukanaan, sillä esimerkiksi ShareShed (<https://sharshed.ca/>) palvelusta voit vuokrata tarvittavat urheilu tai retkeilyvälineet paikalliselta ihmiseltä. Tosin tämä palvelu toimii tällä hetkellä vain Kanadassa. Suomessa vastaava palvelu on kuinoma.fi, jonka perustajan Kalle Jussilan mielestä aina ei kannata ostaa, jos voi lainata tai vuokrata. Kuinoma.fi palvelussa on toki paljon muutakin kuin urheilu- ja harrastusvälineitä. Suosittelen tarjontaan tutustumista. Saksassa urheilu- ja harrastusvälineiden vuokraus ja lainapalvelua tarjoavat mm. Leihdirwas.de (<http://www.leihdirwas.de/blog/wordpress/datenschutzklarung/>) ja zeit42.de (<http://www.zeit42.de/>), joista jälkimmäinen on erikoistunut tandempyörien lainaamiseen ja elämysten jakamiseen.

Jos matkustelu yksinään tuntuu tylsältä, kysy paikallista opasta. Esimerkiksi Helsingissä paikallisen oppaan hinta on nolasta eurosta 25 euroon. Kansainvälinen opaspalvelu löytyy Showaround sivulta. (<https://www.showaround.com>). Tukholmassa voit hölkkätä oppaan kanssa nähtävyyksiä katselemassa stockholmrunningtours.com).

5.

Pilotilla kevyesti liikkeelle

Kuva: lunchie.fi 11/16

Kuva: aviapolis.fi 12/16

Mitä haluat tehdä?

Helsingin kaupunki

Kuvaa tai ääntä

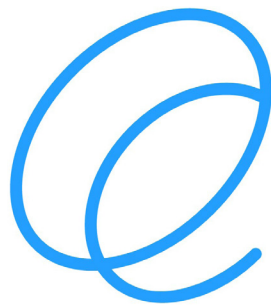
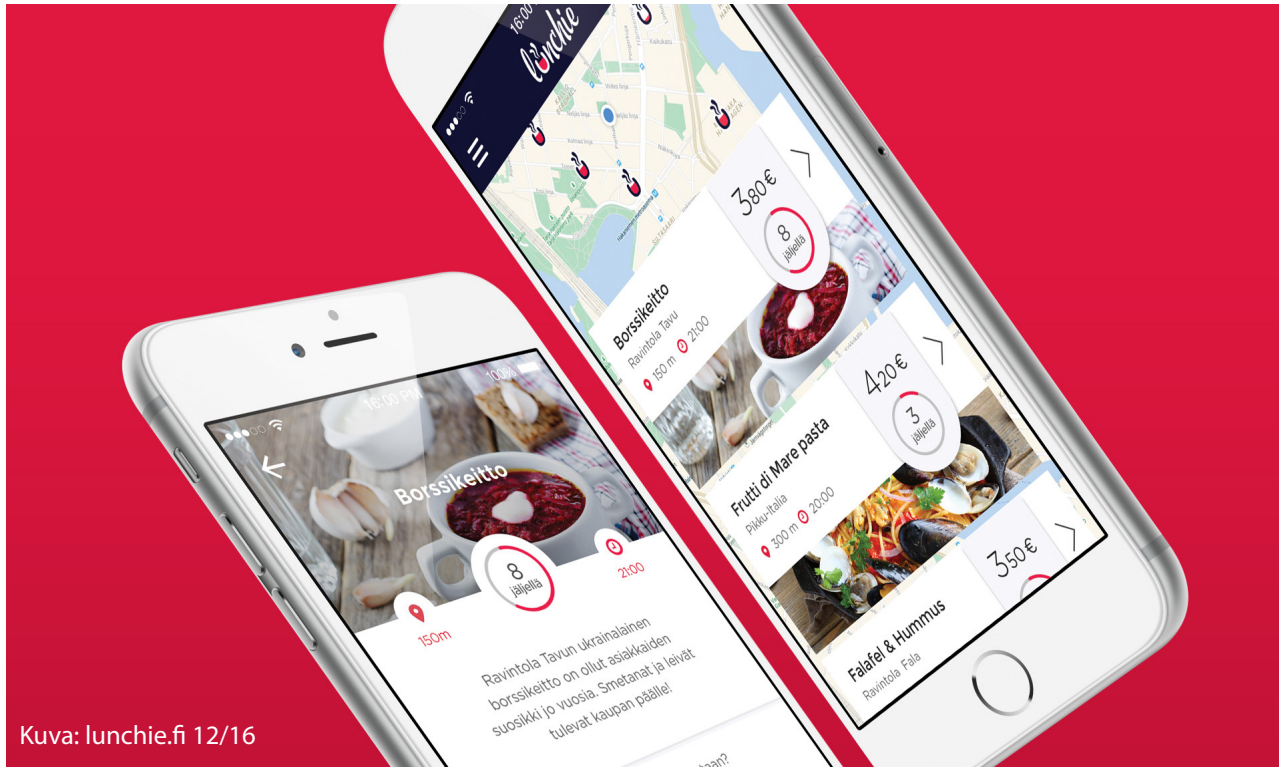

Valmistaa esineitä, askarrella
tai korjata

Kuva: varaamo.hel.fi 11/16

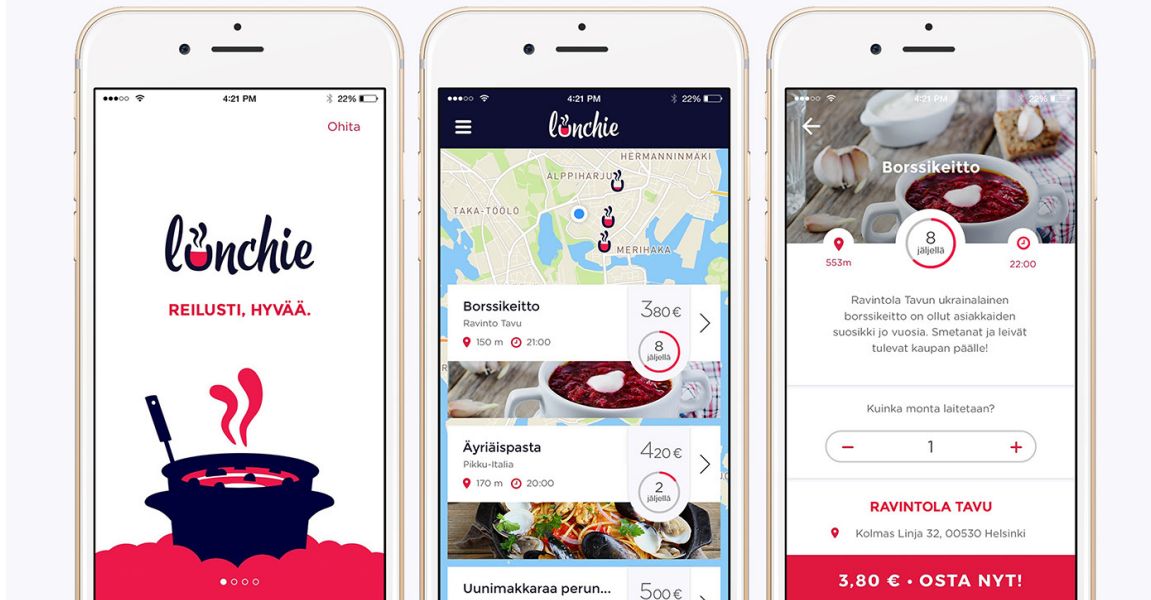
Espoon, Helsingin ja Vantaan pilotit

Työpajoista pilotit jalostuivat edelleen: Helsinki kehittää Varaamo.hel.fi palvelua tilojen käytön tehostamiseksi. Espoossa kokeillaan Lunchieta ruokahävikin vähentämisessä. Vantaalla suunniteltiin Aviapoliksen ruokakassipalvelua, mutta Sannan ruokakassi ehti ensin.

**ESPOO
ESBO**

lunchie

Kuva: lunchie.fi 12/16

Ruokahävikki on maailmanlaajuinen ja turha ongelma, johon voidaan vaikuttaa. Lähes kolmannes kaikista maailman elintarvikkeista päätyy roskeen jona. Se on paitsi kallista ja järjetöntä myös ekologisesti kestäväntä. Hävikkiin on alettu kiinnittää huomiota sekä kustannusten että lisääntyneen ympäristötietoisuuden takia. Euroopan unioni on listannut tavoitteiksi muun muassa yhteistyön parantamisen koko ruokaketjun sisällä, päivämerkintöjen kehittämisen ja ruoanjakelun helpottamisen. Hävikkiä onkin tärkeä vähentää koko ketjussa.

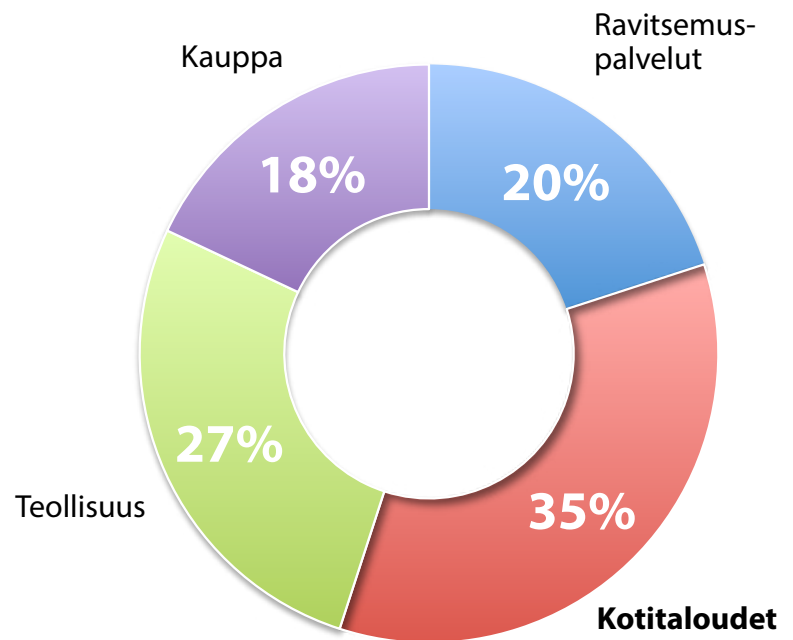
Espoon pilotti

Ruokahävikki tarkoittaa alun perin syömäkelpoisen ruoan päätymistä roskiin tai biojätteeksi. Ruoan tuottaminen, kuljettaminen ja valmistaminen aiheuttavat päästöjä. Jos valmis ruoka päätyy roskiin, ovat päästöt syntyneet turhaan.

Suomalaisissa kotitalouksissa syömäkelpoista ruokaa joutuu vuosittain roskiin 120-160 miljoonaa kiloa, eli 20-30 kiloa henkeä kohti. Koko elintarvikeketjussa, kotitaloudet mukaan laskettuna, ruokahävikin määrä on vuosittain noin 400 miljoonaa kiloa, joka on 10-15 prosenttia kaikesta syömäkelpoisesta ruuasta. Ravintoloiden osuus Suomen ruokahävikistä on noin 20%. Kaikilla kaupungeilla on useita ravintoloita vaikutuspiirissään, joissa ruokahävikin vähentämistä voidaan vielä tehostaa.

Hävikkiä syntyy ravintoloiden keittiöissä ruoan valmistuksen yhteydessä, tarjoilutähteenä etenkin linjasto-ruokailussa sekä asiakkaiden lautastähteenä. Hävikki jakaantuu keittiöhävikkiin, tarjoiluhävikkiin ja lautashävikkiin eri tavalla erilaisissa ravintoloissa. Myös ruokahävikin määrä riippuu paljon ravintolatyyppistä.

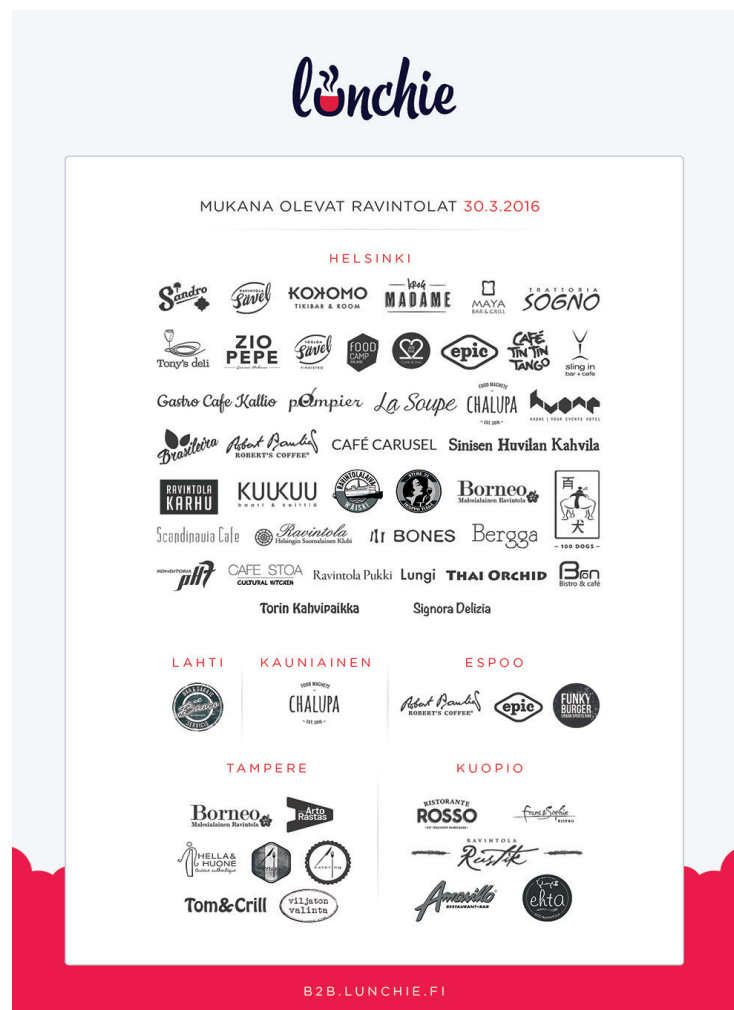
Suurin osa koko elintarvikeketjun ruokahävikistä syntyy kotitalouksissa.

Sharing City hankkeen sidosryhmätyöpajoissa ruoka-hävikki ja sen vähentäminen nousivat myös kerta toisensa jälkeen olennaisten kehitettävien asioiden listalle. Espoossa tätä osa-aluetta lähetettiin kehittämään yhdessä Espoo Cateringin kanssa. Espoo Catering on tehnyt sopimuksen kahteen lounasravintolaan Lunchie -applikaation käytöstä. Lunchie -mobiilisovellus perustuu esimerkiksi lounasrajoilusta ylijäävän laatu-ruoan hyödyntämiseen vastuullisella, kaikkia osapuolia hyödyttävällä tavalla. Ravintola päivittää kätevästi esimerkiksi lounaasta ylijäävät annokset sovellukseen ja asettaa erikoistarjouksia. Asiakas puolestaan näkee sovelluksesta ravintoloiden reaaliaikaisen Lunchie-annosten valikoiman ja lähimmät Lunchie-ravintolat. Sovelluksen avulla asiakas voi ostaa ja maksaa annoksensa ja noutaa myöhemmin ravintolasta sen aukiolo-aikojen puitteissa.

Espoo Cateringin kokeilut alkavat vielä loppuvuoden 2016 aikana. Lisäksi monet Espoo Cateringin keittiöt, joissa ei ole kassoja/maksupäätteitä ovat todella kiinnostuneita ottamaan Lunchie -sovelluksen käyttöön ylijäämäruoan myynnin maksuvälineenä. Tätä mahdollisuutta selvitellään loppuvuoden aikana ja toivon mukaan kokeilu laajenee myös niihin.

Lunchiessa on jo mukana kymmeniä tasokkaita ravintoloita, kuten helsinkiläiset Pompier Albertinkatu ja Pompier ESPA sekä Trattoria Sogno. Helsingin lisäksi Lunchiessa on mukana ravintoloita myös Espoosta, Tampereelta sekä Kuopiosta ja verkosto laajenee jatkuvasti. Sovellus on saatavilla sekä iOS että Android laitteille.

Kuva: lunchie.fi 12/16

Tilat ja laitteet

Varaamosta voit varata julkisia tiloja

Näytä kaikki tilat

Kuva: varaamo.hel.fi 11/16

Helsingin kaupunki

A photograph of a modern office interior. Two men in business attire are standing and talking near a large window. The room features a wooden floor, a bookshelf filled with books, and a large window offering a view of a city skyline. In the foreground, there is a grey armchair and a dark coffee table. The text is overlaid on the left side of the image.

tilat varattavana

tiloja ja laitteita omaan käyttöösi

tilat ja laitteet

Helsingin kaupungin pilotointikohteena on kaupunkilaisille suunnattu verkossa toimiva tilavarausjärjestelmä Varaamo. Varaamossa on varattavana tällä hetkellä esimerkiksi kirjaston neuvottelutiloja, nuorisotalojen harraste-, liikunta- ja juhlatiloja sekä päiväkotien tiloja esimerkiksi lasten syntymäpäiviä varten. Varaamohankkeen tavoitteena on tehostaa Helsingin kaupungin julkisten tilojen käyttöä.

Pilottina Helsingin Varaamo

Oletko koskaan kaivannut isoa tilaa esimerkiksi lasten syntymäpäiviä varten tai vaikkapa urheilukenttää polttareiden viettoon? Pian tämä on mahdollista, kun kaupungit ryhtyvät avaamaan tilojaan kaupunkilaisten käyttöön. Ihan ongelmattomasti se ei ole, sillä kaupunkien tiloja hallinnoivat eri yksiköt omine prosesseineen. Hankaluuksia aiheuttavat myös maksaminen, sopimukset, lukitukset ja kulunvalvonta. Tilojen vuokrauskorvauksetkin vaihtelevat sen mukaisesti, onko vuokraaja seura, yksityinen kansalainen vai kenties ulkopaikkakuntalainen.

Kaupunkien tilavarausjärjestelmien suurimpana ongelmana asukkaiden näkökulmasta tällä hetkellä lienee se, että tiloja ei voi varata ja maksaa suoraan sähköisessä järjestelmässä. Hyvin usein tilan varaaja joutuu lähettämään varauslomakkeen ja maksu tapahtuu pääasiassa joko jälkikäteen laskulla tai paikanpäällä käteisellä. Tilantarve on täytynyt tietää viikkoja etukäteen, koska varausprosessi on varsin hidas. Näppäriin hotellivaraajärjestelmiin verrattuna tällainen varaaminen tuntuu varsin jähmeältä ja byrokraattiselta systeemiltä.

Helsinki on ennakkoluulottomasti lähtenyt testaamaan tilojen avaamista kaupunkilaisten varattaviksi omassa Varaamopalvelussaan. Tavoitteena on rakentaa varauspalvelu, jonka lähtökohta on tekemisessä. Palvelussa kysytään: Mitä haluat tehdä? Tiloja tarjotaan tekemisen perusteella ja pilotissa on tarjolla näin alkuvaiheessa kaupungin kolmen eri viraston: kirjaston, nuorisoasiankeskuksen ja varhaiskasvatusviraston tiloja.

- Kaupunki on halunnut lähteä kevyesti liikkeelle ja siksi varaussysteemissä on toistaiseksi vain hyvin pieni osa kaupungin varattavissa olevista tiloista, kertoo Varaamoprojektin projektipäällikkö Juho Kerppola.

- Olemme halunneet rakentaa oman avoimiin rajapintoihin perustuvan systeemin, jotta voimme sitä ketterästi myös kehittää yhdessä asukkaiden kanssa, Kerppola täsmentää, lisäksi tällöin järjestelmään voidaan liittää myös muiden palveluntarjoajien palveluita kuten esimerkiksi kahvila- ja ruokapalveluja.

Pilotti on ollut avoimena alkuvuodesta 2016 lähtien ja siitä on saanut antaa suoraa palautetta kehittäjille.

Varaamoprojektin projektipäällikkö
Juho Kerppola

Järjestelmää on kehitetty käyttäjälähtöisesti myös Haa- ga-Helian opiskelijoiden kanssa Sharing City -projek- tissa. Opiskelijat testasivat kaksivaiheisesti järjestelmää ensin keväällä ja toisen kerran syksyllä 2016. Opiskelijat tutkivat järjestelmän käytettävyyttä, varausprosesseja ja tilatarjontaa ja suunnittelivat unelmavarausproses- sin. Palaute kerättiin jokaiselta opiskelijalta kirjallisena ja palautteen perusteella koottiin Varaamon kehittäjille kehittämisehdotuksia.

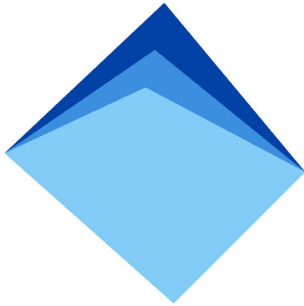
Ensimmäisen vaiheen testauksessa mukana oli 49 opiskelijaa. Kukaan opiskelijoista ei ollut kuullut järjes- telmästä ennakkoon ja he pitivät hienona, että tällai- nen mahdollisuus on asukkaille tarjolla. Parannuseh- dotuksina opiskelijat ehdottivat muun muassa tilojen nimeämistä selkeämmin, hintojen helpompaa löyty- mistä, lisää tilavaihtoehtoja ja tilavarauksen varmistuk- sen saamista välittömästi sähköpostilla. Opiskelijat toivoivat, että tilan voisi maksaa myös suoraan verkos- sa. Kaiken kaikkiaan opiskelijat antoivat yleisarvosana- ksi hyvä 3.

Kesän ja syksyn aikana Varaamoon tehtiin pieniä muu- toksia asukkailta ja opiskelijoita saatujen palautteiden perusteella. Syksyllä 68 uutta opiskelijaa testasi uu- distettua Varaamopalvelua. Testaajien mielestä tun- nistautumisvaihtoehtoja pitäisi olla lisää, jotkut jopa ehdottivat, että kirjastokorttia voisi käyttää tunnista- tumiseen, kun sillä voi tunnistautua kirjastoonkin. Tiloja toivottiin edelleen lisää mm. liikunta-, juhla- ja harras- tuskäyttöön. Itse varausprosessia pidettiin helppona ja yksinkertaisena, mutta edelleen joissakin varauksissa varauksen vahvistamisaikaa yli kaksi päivää pidettiin liian pitkänä aikana. Varausvahvistus halutaan saada

välittömästi. Myös tämä testiryhmä toivoi, että tilan voi maksaa suoraan verkossa. Toisen vaiheen testauksen opiskelijat olivat kuitenkin huomattavasti tyytyväisem- piä palveluun kuin ensimmäisen ryhmän opiskelijat. Nyt yleisarvosana oli erittäin hyvä 4.

Helsingin pilotti on selkeä osoitus siitä, yhteisiä tiloja kannattaa laittaa jakoon ja asukkaat haluavat niitä vuokrata. Pilotti todisti myös käyttäjälähtöinen kehit- tämisen hedelmällisyyden – palvelun kehittäjät saivat paljon hyviä vinkkejä palvelun kehittämiseksi ja testaa- jat arvokasta oppia siitä, miten palvelua kehitetään. Nyt he myös tuntevat järjestelmän ja ovat palvelun rekis- teröityneitä käyttäjiä.

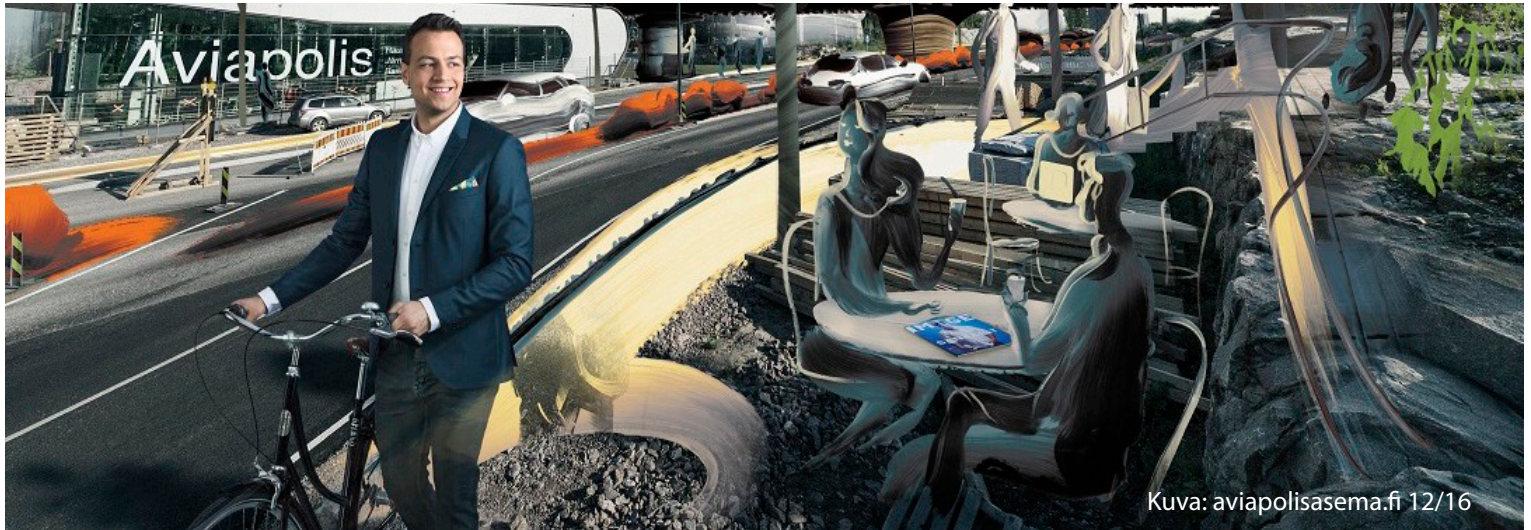
Vantaa

Vantaalla lähdettiin workshopin kautta miettimään, mitä jakamistalous voisi olla Vantaalla ja mikä siinä olisi kaupungin rooli. Workshopin kautta nousi neljä ideaa jatkotyöstettäväksi: kaupungin tai asukkaiden vajaakäytöllä olevien tilojen hyödyntäminen, kaupungilla vajaakäytössä olevien autojen hyödyntäminen kotihoidon asiakkaiden kuljettamisessa ja tukityöllistettyjen työllistämiseksi, kaupungin tyhjiillään olevien tilojen hyödyntäminen yhteisöllisyyden ja yhteisen ruokahetken toteuttamisessa ylijäämäruokaa hyödyntämällä sekä osallistuvan ja innostuneen Vantaan kehittäminen.

Vantaan pilotti

Workshopissa oli paikalla edustajia eri toimialoilta, liikennesuunnittelusta, sosiaali- ja terveyshuollosta, elinkeinopalveluista ja kaupunkisuunnittelusta. Workshopin jälkeen pidettiin vielä kaksi tapaamista, joiden tavoitteena oli päättää, mitä ideaa lähdetään pilot-tina toteuttamaan. Keskustelujen kautta nousi esille

myös uusia ajatuksia elinkeinopalveluista Aviapoliksen alueen kehittämiseen liittyen ja siellä jonkin uuden palvelun testaaminen. Aviapolis on Vantaan näkökulmasta hyvin erilainen alue. Siellä asukaskunta on hyvin homogeenista. Kiireistä arkea eläviä ja hyvin toimeentulevia lapsiperheitä on paljon.

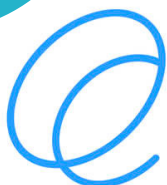
Aviapoliksen asukkaiden aktiivisen Facebook ryhmän kautta ruokakassipalvelua, jossa uutena ominaisuutena olisi mahdollisuus perheiden yhteisen ruokakassin ostamiseen, kulujen jakamiseen ja yhteisölliseen ruokailuun. Lisäksi ajatus oli, että ruokakassi sisältäisi myös reseptin ja se toisi vaihtelua arjen ruokailuun. Tällaista palvelua ei kuitenkaan suoraan ollut olemassa palveluna ja sen osalta lähdettiin HOK-Elannon kanssa miettimään erilaisia vaihtoehtoja. Alueella on Alepa, jossa pyörii Alepa kauppakassi ja foodie.fi reseptipalvelu. Tässä aktiivisena oli Aviapoliksen asukas, Facebook ryhmän moderaattori ja Vantaan kaupunginvaltuutettu Jaana Huhta. Palvelua lähti tarjoamaan kuitenkin Sannan ruokakassi.fi <http://sannanruokakassi.fi/>, ja lisäarvoa samanlaisen palvelun tarjoamisessa ei löytynyt.

Vantaan kaupunki suhtautui koko ajan jakamistalouteen positiivisesti ja innostuneesti. Ongelmana oli kuitenkin se, että vastuunkantajaa ja kotipesää pilotin toteuttamiseen ei oikein löytynyt. Asiaa palloiteltiin ja se koettiin aina johonkin muuhun kaupungin toimialaan paremmin sopivaksi. Hankkeen tavoitteena oli kuitenkin myös jakamistalouden mahdollisuuksien nostaminen esille ja esimerkkien tuominen muualta maailmalta. Toimme esille ideoita, joita kaupungin vastuuhenkilöt ovat vieneet toteutukseen. Kävimme mm. keskusteluja yhteiskäyttöautojen hankkimisesta Aviapolikseen ja kaupunkipyörien ottamista käyttöön liityntäliikenteen sujuvoittamiseksi. Nämä ovat nyt edenneet kaupungin omilla toimenpiteillä ja alueellisten kehittämishankkeiden kautta.

6.

Kokemukset ja havainnot

ESPOO
ESBO

“Jakamistalous voi edistää myös yhteisöllisyyttä ja siten muuttaa ajattelutapaa yksilöstä yhteisöön päin. Jakamistalous voi tarjota joustavampia ja monipuolisempia palveluja, koska voidaan helposti linkittää eri toimijoita. Se tarjoaa hyvät kehittämismahdollisuudet eri kaupunginosille sovellettavaksi esimerkiksi alus-talouteen, liikkumiseen, työ- ja harrastusvälineiden yhteiskäyttöön.

Projektin aikana on ollut mahdollisuus tutustua ja kokeilla hyviä käytäntöjä kotimaasta ja ulkomailta. Samalla sai hyvän päivityksen kuinka jakamistalous tulee muuttamaan arkiympäristöä ja toimintatapoja siinä, mm. miten voi soveltaa digialustaa jakamistaloudessa. Laaja kattaus siitä, mitä on menossa jakamistaloudessa maailman laajuisesti ja sitä kautta myös poimintoja sovellettavaksi kaupungissa. Avartanut pohdintoja siitä, millainen on tulevaisuuden kaupunkiympäristö ja miten se toimii?

Itselle projektin anti oli se, että huomasin, mitä kaikkea voikaan tehdä helposti ja ilman suurempia etukäteisvalmisteluja sekä miten kerrostalossamme voitaisikaan ottaa oppia jakamistaloudessa. Kaikkea kun ei tarvitse hankkia itse.”

Mervi Romppanen
Projektipäällikkö, Espoon kaupunki

Vantaa

“Sharing City -hanke on tarjonnut mielenkiintoisen matkan jakamistalouden maailmaan. Jakamistalous puhututtaa tällä hetkellä eri foorumeissa paljon. Osa näkee jakamistalouden mahdollisuutena, osa puolestaan näkee siinä erilaisia uhkakuvia. Itse uskon, että erilaisten omistusten, resurssien ja taitojen jakaminen ja vaihtaminen on tätä päivää ja tulevaisuutta.

Miten kaupunki voisi mahdollistaa tätä jakamista ja vaihtamista? Miten kaupunki voisi itse hyötyä jakamisesta ja vaihtamisesta? Mahdollisuuksia on varmasti monia. Itselle päällimmäisenä mahdollisuutena on noussut esiin esimerkiksi kaupungin erilaisten tilojen ja tavaroiden (esim. autot ja erilaiset varusteet) tehokkaampi jakaminen ja vaihtaminen sekä sisäisesti että ulkoisesti asukkaiden, yritysten ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Erilaisten kokeilujen avulla voimme synnyttää ja rakentaa uutta yhteisöllistä toimintaa ja uusia toimintatapoja.”

Pia Tasanko
Vuorovaikutusasiantuntija, Vantaan kaupunki

Sharing cityn ohjauskeinoja kaupungeille

Merkittävin ajankohtainen kysymys kaupungeille suhteessa jakamistalouteen on miten suunnitella säädöksiä ja ohjauskeinoja, jotka parhaiten johtaisivat kestävä kehityksen tukemiseen jakamistalouden toimintamallien avulla. Jokainen kaupunki on toki erilainen ja näin jokainen kaupunki tarvitsee omat erityispiirteet huomioon ottavat lähestymistavan. Muilta kaupungeilta voi myös oppia paljon ja muualla toteutettujen käytäntöjen kriittinen ja avoin tarkastelu helpottaa suunnittelua valtavasti.

Vuonna 2013 julkaistiin toistaiseksi kattavin säädösohjeistus kaupungeille, jotka haluavat edistää kaupunkikehitystä jakamistalouden avulla. Sen julkaisivat yhdessä the Sustainable Economies Law Center ja Shareable. Julkaisussa tuodaan esille toimenpiteitä, joiden kautta kaupungit voivat edistää jakamistalouden innovaatioita kuten kimpakyytejä, autojen jakamispalveluita, yhteisöllistä asumista, osuuskuntia sekä kaupunkiviljelyä. Se antaa konkreettisia ehdotuksia säädöksille liittyen neljään kaupunkipolitiikan keskeiseen osa-alueeseen eli liikenteeseen, ruokaan, asumiseen ja työpaikkoihin. Oppaassa on runsaasti esimerkkejä sekä Yhdysvalloista että Isosta-Britanniasta.

Oppaan voi ladata itselleen linkistä (<http://www.shareable.net/blog/new-report-policies-for-shareable-cities>) tai lukea suoraan näytöltä (<http://www.theselc.org/policies-for-shareable-cities>). Oppaaseen on tulossa myös uusi päivitys loppuvuodesta 2016, joten kannattaa liittyä postituslistalle!

POLICIES FOR SHAREABLE CITIES

A SHARING ECONOMY POLICY PRIMER FOR URBAN LEADERS

SEPTEMBER 9, 2013

Kuva: theselc.org 11/16

This primer was produced through a partnership between two nonprofits, Shareable and the Sustainable Economies Law Center.

SHAREABLE

Sustainable
Economies
Law Center

Powering The On Demand Economy

Powering The On Demand Economy -oppaasta löydät ohjeistusta siihen, miten alustatalouden liiketoimintaa voi käynnistää sekä mitä haasteita ja mahdollisuuksia siihen liittyy. Klikkaa kuvasta oppaaseen.

